

## **1. FEJEZET**

### **A DEBRECENI EGYETEM TÖRTÉNETI HÁTTERE**

Debrecen felsőoktatásának gyökerei a 16. századig nyúlnak vissza: 1538-ban alapították a Debreceni Református Kollégiumot. A Kollégium évszázadokon át a magyar oktatás, kultúra fejlesztésében, fenntartásában országosan kiemelkedő szerepet játszott. Falai között meglehetősen széleskörű felsőoktatás alakult ki, aminek meghatározó szerepe volt - Debrecen városának áldozatkészsége mellett - abban, hogy 1912-ben a pozsonyival egy időben Debrecenben került sor Magyar Királyi Tudományegyetem alapítására. A Kollégium három akadémiai tagozatát (ma úgy mondanánk, főiskolai karát) adta az új egyetemnek, amely az alapító okirat szerint, a klasszikus egyetemi mintára, a városi közkórházra alapozva, negyedik, orvostudományi karral bővül.

#### **A Debreceni Universitas Egyesülés korszaka (DUE)**

Debrecenben a '80-as években, az országos kormányprogramot megelőzve, megindultak az egyeztetések a széttagolt felsőoktatás újraegyesítéséről. A folyamatban részt vett az agrártudományi, valamint a Debrecenben megjelent főiskolai szintű műszaki képzés (akkor az Ybl Miklós Műszaki Főiskola Debreceni Főiskolai Egysége), valamint az MTA Atommagkutató Intézete (ATOMKI) is. 1991-ben hivatalosan is megalakult a Debreceni Universitas Egyesülés (DUE), amelynek keretében az intézmények közötti, meglevő kutatási, oktatási együttműködések dinamikusan fejlődtek, jelentős közös fejlesztések valósultak meg. A Kossuth Lajos Tudományegyetem (KLTE) és a Debreceni Agrártudományi Egyetem (DATE) együttműködésében beindult Debrecenben a közgazdasági és üzleti képzés (jelenleg önálló kar), újraindult a jogászképzés (jelenleg ugyancsak önálló kar), az YMMF debreceni egysége levált budapesti anyaintézményétől, és Műszaki Főiskolai Kar néven betagozódott a KLTE-be. A DOTE és a KLTE együttműködésében beindult a DOTE-n a gyógyszerész-képzés, a DOTE, DATE és KLTE közös képzéseként a molekuláris biológus képzés, a DUE neve alatt, nemzetközi együttműködésben jött létre a Felsőoktatási Menedzsment Központ, amely 1998 tavaszán zárta első posztgraduális kurzusát. A DUE kapta meg, a debreceni felsőoktatás fejlesztésének céljaira, a századfordulón épült tűzér-laktanya (utóbb szovjet laktanya) mintegy 15 hektárnyi területét és lepusztult épületeit a Kassai úton. Ugyancsak a DUE hozta létre az összes debreceni felsőoktatási intézményt összekötő optikai kábeles informatikai hálózatot, ami közös számítógép- és telefon-hálózatot szolgál ki, lehetővé téve többek között a közös könyvtár-informatikai fejlesztést, ami szintén jelentős mértékben megvalósult.

#### **A Debreceni Egyetemi Szövetség kialakulása (DESZ)**

1996 nyarán országos kormányprogramként felerősödött a széttagolt magyar felsőoktatás integrációjának előkészítése. Míg az 1993-ban elfogadott Felsőoktatási Törvény nem teremtett kedvező törvényi háttérrel az universitas-mozgalomnak, addig az 1996-ban elfogadott törvénymódosítás kimondta, hogy a felsőoktatási intézmények felsorolása 1998. december 31-ével lejár. Azt követően egyetem csak abban az esetben működhet, ha több tudományterületen, tudományterületenként több tudományágban, valamint több szakon folytat megfelelő színvonalú képzést (főiskola több tudományágban, több szakon). A felsőoktatási szövetséget úgy definiálta a törvény, mint az egységes felsőoktatási intézménnyé történő átalakulás maximum két évig fennálló átmeneti szervezeti keretét. A Világbank szakértőivel együttműködve elkezdődött egy felsőoktatás-fejlesztési program előkészítése, amely az integrációt, és azzal együtt a felsőoktatás korszerűsítését kívánja szolgálni (a gyorsan változó társadalmi igényekre rugalmasan reagálni képes, hatékonyan működő és gazdálkodó, színvonalas oktató- kutató-tevékenységet folytató, és a társadalom, a régiók fejlődését minden módon hatékonyan szolgáló, ehhez optimálisan szükséges kritikus méretet

meghaladó intézményekből álló intézményrendszer kialakítása). Ezzel kapcsolatban, 1996-ban és 1997-ben pályázatok kerültek kiírásra a Felsőoktatás Fejlesztési Alapprogramok (FEFA) keretében. Ezek a DUE tagintézményei, kibővülve a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Debreceni Konzervatóriumával (LFZFDK), mindkét évben sikeresen szerepeltek, 300-300 Mft összegű fejlesztést nyertek el. A sikeres pályázás alapfeltétele az összes tagintézmény tanácsa által elfogadott integrációs szándéknyilatkozat volt. Ezt első ízben 1996. szeptember 25-én írta alá öt debreceni felsőoktatási intézmény (DATE, DOTE, DRHE, KLTE, LFZFDK), valamint társulási szándékkal az ATOMKI vezetője, azzal, hogy készek önként létrehozni a Debreceni Egyetemi Szövetséget, mint az egységes Debreceni Egyetem felé vezető átmeneti intézményt. Az 1998 év eseményei már a Debreceni Egyetemi Szövetség (DESZ) megalakulásának történetéről szólnak. A résztvevő intézmények köre 1997 végén bővült a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskolával (KFRTF), így a Szövetség alapító tagjai között volt Debrecen mind a hat felsőoktatási intézménye (DATE, DOTE, DRHE, KLTE, KFRTF, LFZFDK), továbbá társult tagként az ATOMKI.

## **A Debreceni Egyetem (DE)**

2000. január 1-jével a város egyik legtekintélyesebb, legbonyolultabb szervezete, a Debreceni Egyetem jött létre húszezres hallgatói létszámával. Hajdú-Bihar megye egyetemei és főiskolái integrálódtak, melynek eredményeként öt egyetemi és három főiskolai karral kezdte meg működését a Debreceni Egyetem. A város három nagy jogelőd egyetemének karai, az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kara, az Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi Kara, a Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi, Természettudományi karai és 2000. január 1-től a Közgazdaságtudományi Kar, a Hajdúböszörményi Wargha István Pedagógiai Főiskola, a Nyíregyházi Egészségügyi Főiskolai Kar, valamint a Kossuth Lajos Tudományegyetem Műszaki Főiskolai Kara önálló karként tagozódtak a monumentális intézménybe. Az intézetek sorában a Debreceni Konzervatórium speciális művészképző intézményként illeszkedik a struktúrába, Nyíregyházán, Karcagon kutatóintézetek, Debrecenben a Tangazdaság és Tájkutató Intézet működik. 2002-től Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Karral, 2003-tól pedig három újabb karral, a Fogorvostudományi Karral, Gyógyszerésztudományi Karral és az Állam- és Jogtudományi Karral gazdagodott a Debreceni Egyetem. A Népegészségügyi Iskola, 2006-tól Népegészségügyi Kar, mely az ország első, és egyetlen Népegészségügyi Kara, néhány éve a prevenció, az egészségügyi továbbképzés úttörő intézménye. 2006-ban a Konzervatórium és jogelődei fennállásának negyvedik esztendejében a Zeneművészeti Kar kezdte meg működését. Ezzel az egyetem karainak száma tizenötre emelkedett. A korábbi orvos- és agráregyetem bázisán Orvos- és Egészségtudományi és Agrártudományi Centrumok alakultak. Az Állam- és Jogtudományi Kar, Bölcsészettudományi Kar, Hajdúböszörményi Pedagógiai Főiskolai Kar, az Informatikai Kar, a Közgazdaságtudományi Kar, a Természettudományi Kar és a Zeneművészeti Kar Tudományegyetemi Karok néven képeznek egységet a Debreceni Egyetemen belül. A Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézete, valamint az egyházi fenntartású intézmények (Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Kölcsey Református Tanítóképző Főiskola) társult tagjai a Debreceni Egyetemnek.

A Debreceni Egyetem négy és fél évszázados, megszakítás nélküli múlttal ma az ország legrégebben folyamatosan ugyanabban a városban működő felsőoktatási intézménye. Mintegy 21000 nappali és 33000 összes hallgatójával, több mint 1500 oktatójával az ország egyik legnagyobb felsőoktatási intézménye, 15 karával és 21 doktori iskolájával pedig kétségtelenül a legszélesebb képzési és kutatási kínálatot nyújtja.

Az oktatómunka, és különösen a kutatómunka minőségét jelzi, hogy az oktatók közel kétharmada tudományos fokozattal rendelkezik, köztük 26 professzor a Magyar Tudományos Akadémia rendes, vagy levelező tagja. Ez a kiemelkedő szellemi központ, hatalmas oktatási és K+F kapacitás egyre jelentősebb hatással van a régió gazdasági és társadalmi fejlődésére, kulturális felemelkedésére,

egyre nagyobb figyelmet fordít a tudásalapú gazdaság és társadalom igényeinek minél hatékonyabb kiszolgálására, a regionális tudásközpont szerepkör betöltésére.

Kiemelkedő eredmény a Debreceni Egyetem akkreditációs intézményi értékelése „a Debreceni Egyetem minden szempontból eléri, sőt lényegesen meghaladja a MAB által előírt akkreditációs követelményeket.” A MAB az egyetem szakjait, doktori iskoláit akkreditáltnak minősítette és a párhuzamos akkreditációk után az Általános Orvostudományi Kar, valamint a Fogorvostudományi Kar elnyerte a "Kiválósági hely" címet.

Az egyetem 11 képzési területen, 59 alapszakon, 44 mesterképzéssel, 12 felsőfokú szakképzési, 4 osztatlan szakon nyújt széles választékot a felvételizők számára. A Debreceni Egyetem széleskörű nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkezik, mely kiterjed mind az öt kontinensre. Az egyetemünkön tanuló külföldi állampolgárságú személyek száma is folyamatosan nő. 2007 szeptemberétől kibővül az angol nyelvű képzések száma, 16 új alapképzési és 4 mesterképzési szakot hallgathatnak idegen nyelven a hallgatók.

Az intézményi szerződések keretében megvalósult oktatói illetve hallgatói mobilitás jelentős. Az ERASMUS program az Európai Bizottság által kiírt SOCRATES program részeként 1998-tól folyamatosan működik a Debreceni Egyetem és jogelőd intézményeiben. Tanévenként 200-nál több hallgatónak nyílt lehetősége kiutazni 27 országba. Az elmúlt három év során több mint 200 beutazó hallgató érkezett az egyetemre és évente közel 80 sikeres ERASMUS oktatói mobilitási pályázat valósult meg.

A Debreceni Egyetemen a doktori képzés eredményességét jelzi, hogy évente egyre többen szereznek fokozatot. 2007-ben 157 PhD-oklevelet adott ki az egyetem.

Az egyetemen folyó oktató-, kutató- és gyógyítómunka hatékonyságát lényegesen meghatározza az egyetem **könyvtári bázisa**. A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára állományával és szolgáltatásával a magyar felsőoktatási könyvtárak egyik vezető intézménye. Közel hatmillió dokumentummal az ország második legnagyobb könyvtáraként szolgálja az egyetem 29 ezer hallgatóját és több, mint 1500 oktatóját.

A Debreceni Egyetem minden beiratkozott hallgatója tagja az **Egyetem Hallgatói Önkormányzatának**. A HÖK feladata a hallgatói érdekképviselés az egyetem felső vezetésében. A Debreceni Egyetemen a hallgatók közreműködésével döntenek a kollégiumi felvételekről, a lakhatási támogatásokról, a szociális ösztöndíjak odaítéléséről. Az egyetemisták legtöbb kulturális programját a Hajdúsági Hallgatói Önkormányzatok Kulturális Egyesülete, a HAHA szervezi. A Kassai úti egyetemi Campus területén, a Lovarda épületében 3000 nm-es hallgatói klub ad helyet a különböző programoknak.

A Debreceni Egyetem hazánk legszélesebb spektrumú és egyik legnagyobb hallgatói létszámmal rendelkező állami egyeteme. Éves költségvetése meghaladja Debrecen városának költségvetését. További fejlődését az a nagyberuházási program biztosítja, melynek keretében már átadásra került a Társadalomtudományi és Egészségtudományi Központ, a Táj és Vidékfejlesztési Központ, az Élettudományi Épület és Könyvtár. A Kassai úti Campuson 2005-ben adták át az ország első befektetői tőkéből épülő kollégiumát. A Debreceni Egyetem a város és a régió gazdasági, társadalmi, kulturális fejlődésében is meghatározó szellemi központ, betölti a tudáscentrum szerepét is.

## A NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KAR TÖRTÉNETE

Az ország első és máig egyetlen Népegészségügyi Kara a Kormány döntése értelmében 2005. december 1-ével jött létre az azt megelőző tíz év oktatásfejlesztési tevékenységének eredményeként a Debreceni Egyetemen a Népegészségügyi Iskola, a Megelőző Orvostani Intézet, a Családorvosi Tanszék és a Magatartástudományi Intézet társulásával. A Karra alakulást megelőző tízéves fejlesztő munka során a Kar munkatársai 5 szakirányú továbbképzési szak és egy egyetemi alapképzési szak alapítását és indítását, valamint az egészségtudományi doktori iskola létesítését végezték el a Debreceni Egyetem és az Orvos- és Egészségtudományi Centrum vezetésének hatékony támogatásával, melynek köszönhetően a Kar Magyarországon egyedülálló, s a nemzetközi mezőnyben is versenyképes népegészségügyi képzési és továbbképzési központtá vált.

A Debreceni Egyetem Népegészségügyi Iskolája keretében az 1996-ban indított népegészségügyi szakirányú továbbképzés mára széles vertikumú posztgraduális képzéssé fejlődött (jelenleg hat szakirány választható), mely tartalmában és struktúrájában egyaránt megfelel a legmagasabb szintű európai elvárásoknak. A hazai posztgraduális népegészségügyi továbbképzésért felelős Népegészségügyi Iskola – 2006 óta immár a Debreceni Egyetem Népegészségügyi Karának keretein belül – képzési programjaiban országos bázison szervezett, a hazai felsőoktatási intézmények és országos intézetek kiemelkedő szakmai tapasztalattal rendelkező oktatóiból álló tanári karára épít.

A Bolognai folyamatnak megfelelően átalakított, többciklusú felsőoktatási képzésben a 2006-ban indított egészségügyi gondozás és prevenció alapszak népegészségügyi ellenőr szakiránya, 2009-től az ápolás és betegellátás alapszak gyógytornász szakiránya (magyar és angol nyelven), valamint 2017-től az ápolás és betegellátás alapszak dietetikus szakiránya nyújt alapképzési lehetőséget (BSc).

A tanulmányaikat folytatni kívánók a népegészségügyi mesterszak (MSc) négy specializációjának (népegészségügyi felügyelő, epidemiológia, egészségfejlesztési, környezet- és foglalkozás-egészségügyi szakirány) valamelyikét, az egészségpolitika tervezés és finanszírozás mesterszak (MSc) tervezés és elemzés specializációját, az egészségügyi menedzser, a komplex rehabilitáció, ill. az egészségpszichológia mesterszakot (MSc) választhatják. Minden mesterképzési szakunk meghirdetésre kerül nappali és levelező tagozatos formában.

A Népegészségügyi Iskola az Association of Schools of Public Health in the European Region (ASPHER), a European Training Network tagja, feljogosítva a European Master in Public Health diploma kiadására. Az Iskola teljes jogú tagként csatlakozott az International Union for Health Promotion and Education, és a European Organization for Quality szervezetekhez. 2003 júniusában az ASPHER PEER Review bizottsága az Iskola tevékenységét átvilágította, s nemzetközi összehasonlításban is magas színvonalúnak minősítette.

A nemzetközi elvárásoknak való megfelelés tette lehetővé külföldi hallgatók számára a „Master in Public Health” térítéses angol nyelvű képzés elindítását, mely a 2003/2004-es tanév óta zajlik. Az angol nyelvű „MSc in Complex Rehabilitation” képzés beindítására 2016-ban került sor.

A Kar 2007-ben a nem önálló Népegészségügyi medicina Tanszékkal, 2008-ban a Kórházhygiéne és Infekciókontroll Tanszékkal, 2009-ben pedig Fizioterápiás Tanszékkal bővült. 2009 áprilisában a DE OEC Üzemorvosi Szolgálat és az NK Családorvosi Tanszék fúziójával létrejött a Családorvosi és Foglalkozás-egészségügyi Tanszék. 2010-ben a Magatartástudományi Intézetben két nem önálló Tanszék kezdte meg működését, az Egészségügyi Humán Tudományok Tanszék, valamint a Klinikai és Egészségpszichológiai Tanszék. A Kar keretein belül 2012. január 1-vel megalakult az Egészségügyi Menedzsment és Minőségirányítási Tanszék. 2017. szeptemberben alakul meg a nem önálló Munkaegészségtan Tanszék a Megelőző Orvostani Intézet keretén belül.

A Debreceni Egyetem Népegészségügyi Kara, mint a népegészségügyi képzés országos oktatói bázison szervezett és működtetett nemzeti központja alapvető feladatának tekinti, hogy a lakosság egészségi állapotának javításához hozzájáruljon. A Kar ezt úgy kívánja megvalósítani, hogy a

népegészségtan területén nemzetközileg elismert színvonalon, a népegészségügyi és egészségügyi intézmények képzési igényeihez igazodva, a képzés teljes spektrumát nyújtja; széles hazai és nemzetközi együttműködés keretében népegészségügyi kutatásokat, valamint szakértői tevékenységet végez. A Kar oktatói munkáját a Népegészségügyi Iskolák Európai Szövetségének (ASPHER) szakmai irányelvei szerint szervezi és végzi.

## **EGÉSZSÉGÜGYI MENEDZSMENT ÉS MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI TANSZÉK**

A Népegészségügyi Kar Egészségügyi Menedzsment és Minőségirányítási Tanszékének létrejötté a Debreceni Egyetem Szenátusának 2011. október 6-ai ülésén nyert létjogosultságot.

A Népegészségügyi Kar legfiatalabb Tanszéke, 2012. január 1-én kezdte meg működését.

A Tanszék célja, hogy az egészségügy szervezési, vezetési ismeretanyagának átadásán túl a szakember utánpótlás biztosításában is szerepet vállaljon. Alapvető célunk, hogy az egészségügyben olyan céltudatos vezetőket és széles látókörű szakembereket képezzünk, akik mindent megtesznek azért, hogy hozzájáruljanak az egészségügy-, s így a társadalom fejlődéséhez, és akik meghallják az új lehetőségek hívó szavát globalizálódó világunkban. A Tanszéken dolgozó oktatók elkötelezettek aziránt, hogy feltárják az átalakuló globális piacokat átható trendeket és erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy megértsék azon folyamatok működését, motivációját, amelyek hozzájárulhatnak maradandó értékek teremtéséhez a társadalom számára – ezt a rendszerszemléletet közvetítik a hallgatóik felé is. A Tanszéken kínált képzési programok célja, hogy azok a szakemberek, akik oktatásainkban részt vesznek, hatékonyan tudjanak megfelelni a velük szemben támasztott követelményeknek az állami, az üzleti, a kormányzati és a nonprofit szektorban egyaránt.

A Tanszék feladatának tekinti az egészségügyi menedzsment, a minőségbiztosítás, valamint az egészségügyi jog és egészség-közgazdaságtan területén a szakértői közreműködést szakmailag releváns projektek tervezésében, megvalósításában és monitorozásában, továbbá az egészségügyi/népegészségügyi szakterületen pályázatok összeállítását és irányítását is.

A tanszéki kutatások célja az egészségügyi ellátások és népegészségügyi szolgáltatások elemzése és működésük feltételrendszerének feltárása, továbbá az egészségügyi minőségbiztosítás és fejlesztés egyes területeinek specifikálása. Kiemelt kutatási területek: értékteremtés és értékszemlélet az egészségügyben, a közgazdaságtan kérdései az egészségügyben, egészséges öregedés, e-egészségügy és m-egészségügy fejlesztési lehetőségei, az egészségügyi szervezetek működési sajátosságai; vállalkozási és szervezeti formák az egészségügyben; a gyógyítás és az ápolás szervezési és jogi kérdései; minőségbiztosítás az egészségügyben, alkalmazható vezetési módszerek és rendszerek; a motiváció és az ösztönzés sajátosságai; vezetési és szervezési feladatok; kommunikációs és konfliktuskezelési sajátosságok. Holland, francia, svájci, spanyol, olasz és egyesült államokbeli partnereink nemcsak világszínvonalú kutatóműhelyek, hanem az adott országokban tevékenykedő vállalkozások is.

## **2. FEJEZET**

### **A DEBRECENI EGYETEM HIVATALAI, INTÉZMÉNYEI**

**REKTOR** Dr. Szilvássy Zoltán egyetemi tanár

4032 Debrecen, Egyetem tér 1

Tel.: +36-52-412-060

Tel./Fax: +36-52-416-490

E-mail: [rector@unideb.hu](mailto:rector@unideb.hu)

**NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KARDÉKÁN** Dr. Zsuga Judit egyetemi docens

4028 Debrecen, Kassai út. 26/B

Tel.: +36-52-512-768

Fax: +36-52-512-769

E-mail: [dekan@sph.unideb.hu](mailto:dekan@sph.unideb.hu)

**OKTATÁSI DÉKÁNHELYETTES** Dr. Veres-Balajti Ilona egyetemi docens

4028 Debrecen, Kassai út 26/B

Tel.: +36 52 512 765 / 77134, 77135

E-mail: [balajti.ilona@sph.unideb.hu](mailto:balajti.ilona@sph.unideb.hu)

### **3. FEJEZET**

## **A NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KAR ÉS TANSZÉKEI**

#### **NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KAR**

4028 Debrecen, Kassai u. 26. Telefon: 52-512-765

|                                           |                         |
|-------------------------------------------|-------------------------|
| Dékán, egyetemi docens:                   | Dr. Zsuga Judit         |
| Oktatási dékánhelyettes, egyetemi docens: | Dr. Veres-Balajti Ilona |
| Dékáni Hivatal vezető                     | Nagy-Belgyár Zsuzsa     |
| Egyetemi adjunktus                        | Dr. Nagy Attila Csaba   |
|                                           | Dr. Tóth Ágnes          |
| Tanársegéd                                | Szöllősi Gergő József   |
|                                           | Hunyadi Andrea          |
|                                           | Soltész Beáta           |
| Gyakorlati oktató                         | Zsanda Emília           |
|                                           | Tatai Csilla            |
|                                           | Bata Róbert             |

#### **EGÉSZSÉGÜGYI MENEDZSMENT ÉS MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI TANSZÉK**

4032 Debrecen, Nagyerdei krt. 98.

Telefon: 06-52-411-717/55052 Fax: 06-52-411-717/55052

|                               |                         |
|-------------------------------|-------------------------|
| Tanszékvezető egyetemi docens | Dr. Bíró Klára          |
| Egyetemi docens               | Dr. Zsuga Judit         |
| Egyetemi tanársegéd           | Dr. Bányai-Márton Gábor |
|                               | Dr. Boruzs Klára        |
| Tudományos segédmunkatárs     | Dr. Dombrádi Viktor     |

#### **FIZIOTERÁPIÁS TANSZÉK**

4028 Debrecen, Kassai u. 26.

Telefon: 52-512-732 Fax: 52-512-765/77134

|                               |                           |
|-------------------------------|---------------------------|
| Tanszékvezető egyetemi docens | Dr. Veres-Balajti Ilona   |
| Egyetemi adjunktus            | Dr. Lukács Balázs         |
| Egyetemi tanársegéd           | Lábiscsák- Erdélyi Zsuzsa |
|                               | Csuhai Anett Éva          |
|                               | Csepregi Éva              |
| Gyógytornász                  | Major Petra               |
| Tudományos segédmunkatárs     | Váradi Zsuzsanna          |
| Titkárság                     | Pálócziné Horváth Enikő   |

### A Fizioterápiás Tanszéken oktató gyógytornászok

|                                   |                                                                    |                                           |                |
|-----------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------|
| Balla Dóra Bernadett              | DE-KK Szívsebészeti                                                |                                           | Debrecen       |
| Bereczki Tímea                    | DE-KK<br>Tüdőgyógyászati<br>Klinika                                |                                           | Debrecen       |
| Bodea Cornel                      | Kenézy Kórház<br>Gyermeke rehabilitációs<br>Központ                |                                           | Debrecen       |
| Bodnárné Takács Mária             | Kenézy Gyula Kórház                                                | Neurológia                                | Debrecen       |
| Bojti Adrienn                     | Hungarospa<br>Hajdúszoboszlói Zrt                                  | Központi Gyógyászat                       | Hajdúszoboszló |
| Dr. Battáné Tar Júlia<br>Erzsébet | Kenézy Gyula Kórház                                                | Traumatológia                             | Debrecen       |
| Farkasné Majnik Lilla<br>Mária    |                                                                    |                                           |                |
| Gnáj Tünde Csilla                 | Kenézy Gyula Kórház                                                | Rehabilitáció                             | Debrecen       |
| Hógye Zsófia                      | DE-KK Orvosi<br>Rehabilitációs és<br>Fizikális Medicina<br>Tanszék |                                           | Debrecen       |
| Iván Andrea                       |                                                                    |                                           |                |
| Jámbor Szilvia                    | Kenézy Gyula Kórház                                                | Rehabilitáció                             | Debrecen       |
| Jeneiné Barkóczi<br>Erzsébet      | Kenézy Gyula Kórház                                                | Reumatológiai és<br>fizioterápiás osztály | Debrecen       |
| Király Orsolya                    | Kenézy Kórház<br>Gyermeke rehabilitációs<br>Központ                |                                           | Debrecen       |
| Kissné Széles Gyögyi              |                                                                    |                                           |                |
| Kónyáné Balabás<br>Katalin        | Kenézy Kórház<br>Gyermeke sebészet                                 |                                           |                |
| Kormosné Gulyás Ilona             | DE-KK Szívsebészeti                                                |                                           | Debrecen       |
| Kósa Veronika                     | DE-KK Ortopédiai<br>Klinika                                        |                                           | Debrecen       |
| Nyíri Magdolna                    | Kenézy Gyula Kórház                                                | Intenzív osztály                          | Debrecen       |
| Pázmányné Szkupi<br>Tünde         | Kenézy Gyula Kórház                                                | Traumatológia                             | Debrecen       |
| Pető Szilvia Ágnes                | DE-KK<br>Gyermekeklinika                                           |                                           | Debrecen       |
| Rácz Judit                        | Jósa András Kórház                                                 | Nyíregyháza                               | Nyíregyháza    |
| Röder Richárdné                   | DE-KK Neurológiai                                                  |                                           | Debrecen       |

|                               |                                |          |
|-------------------------------|--------------------------------|----------|
|                               | klinika                        |          |
| Simonné Éles Erika            |                                |          |
| Sütő Judit                    | DE-KK Neurológiai<br>klinika   | Debrecen |
| Szabó Gabriella               | DE-OEC, Neurológiai<br>klinika | Debrecen |
| Szell Gábor                   | DE-KK Kardiológia              | Debrecen |
| Szendiné Tarcsai Éva          |                                |          |
| Vargáné Bartha Lilla<br>Judit | DE-KK Sugárterápia<br>Tanszék  | Debrecen |
| Mile Marianna                 |                                |          |

#### 4. FEJEZET

#### ADMINISZTRATÍV SZERVEZETI EGYSÉG

**Népegészségügyi Kar Tanulmányi Osztály**  
 4028 Debrecen, Kassai út. 26/B  
 Népegészségügyi Iskola épülete  
 Tel: 06-52-512-765  
 E-mail: [info@sph.unideb.hu](mailto:info@sph.unideb.hu)

|                      |                     |                                                                                      |              |
|----------------------|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Osztályvezető        | Nagy-Belgyár Zsuzsa | <a href="mailto:belgyar.zsuzsa@sph.unideb.hu">belgyar.zsuzsa@sph.unideb.hu</a>       | 77408 mellék |
| Tanulmányi ügyintéző | Debreczeni Andrea   | <a href="mailto:debreczeni.andrea@sph.unideb.hu">debreczeni.andrea@sph.unideb.hu</a> | 77420 mellék |
| Tanulmányi ügyintéző | Géber Tímea         | <a href="mailto:geber.timea@sph.unideb.hu">geber.timea@sph.unideb.hu</a>             | 77414 mellék |
| Tanulmányi ügyintéző | Mászlé Szilvia      | <a href="mailto:maszle.szilvia@sph.unideb.hu">maszle.szilvia@sph.unideb.hu</a>       | 77417 mellék |
| Oktatásszervező      | Szűcs Andrea        | <a href="mailto:andrea.szucs@sph.unideb.hu">andrea.szucs@sph.unideb.hu</a>           | 77430 mellék |

## 5. FEJEZET MINTATANTERV

### I. évfolyam 1. félév

| Fél-<br>év | Tantárgyak                        | Neptun kód       | Ea. | Sz. | Gy<br>. | Vizs-<br>ga | Kre-<br>dit | Tantárgyfelvétel<br>feltétele |
|------------|-----------------------------------|------------------|-----|-----|---------|-------------|-------------|-------------------------------|
| 1          | Pénzügy és számvitel              | NK_ML_EUMEN_2017 | 10  |     | 20      | K           | 6           | Nincs feltétel                |
| 1          | Kontrolling és keret-<br>tervezés | NK_ML_EUMEN_2017 | 10  |     | 20      | K           | 6           | Nincs feltétel                |
| 1          | Szervezeti magatartás             | NK_ML_EUMEN_2017 | 20  |     | 25      | K           | 9           | Nincs feltétel                |
| 1          | Menedzsment alapok                | NK_ML_EUMEN_2017 | 20  |     | 25      | K           | 9           | Nincs feltétel                |

**I. évfolyam 2. félév**

| Fél-<br>év | Tantárgyak                                                | Neptun kód     | Ea. | Sz. | Gy<br>. | Vizs-<br>ga | Kre-<br>dit | Tantárgyfelvétel<br>feltétele |
|------------|-----------------------------------------------------------|----------------|-----|-----|---------|-------------|-------------|-------------------------------|
| 2          | Egészségügyi rendsze-<br>rek elemzése                     | NK_EUML_EGRE   | 20  |     | 25      | K           | 9           | Nincs feltétel                |
| 2          | Az egészségügy köz-<br>gazdaságtanának alap-<br>ismeretei | NK_EUML_KOZGAZ | 10  |     | 20      | K           | 6           | Nincs feltétel                |
| 2          | Epidemiológia és<br>egészségügyi statisztika              | NK_EUML_EPID   | 5   |     | 15      | K           | 4           | Nincs feltétel                |
| 2          | Egészségügyi jogi is-<br>meretek                          | NK_EUML_EGJOG  | 15  |     | 10      | K           | 5           | Nincs feltétel                |
| 2          | Szakmai terepgyakor-<br>lat I.                            | NE_EUML_SZGY1  |     |     | 25      | GY          | 5           | Nincs feltétel                |

## II. évfolyam 1. félév

| Fél-<br>év | Tantárgyak                                                           | Neptun kód              | Ea. | Sz. | Gy<br>. | Vizs-<br>ga | Kre-<br>dit | Tantárgyfelvétel<br>feltétele                                                     |
|------------|----------------------------------------------------------------------|-------------------------|-----|-----|---------|-------------|-------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| 1          | Egészségügyi finanszí-<br>rozás és rendszerfej-<br>lesztés           | NK_EUML_EGFIN17         | 10  |     | 10      | K           | 4           | Egü.rendszerek<br>elemzése, Az<br>egü.közügtanának<br>alapism                     |
| 1          | Emberi erőforrás me-<br>nedzsment és munka-<br>jog az egészségügyben | NK_EUML_EROF            | 12  |     | 8       | K           | 4           | Egü. jogi ismeretek                                                               |
| 1          | Menedzseri készségek<br>és eszközök az egész-<br>ségügyben I.        | NK_EUML_KESZESZ1_1<br>7 | 10  |     | 5       | K           | 3           | Egü. rendszerek<br>elemzése                                                       |
| 1          | Minőségmenedzs-<br>ment az egészségügy-<br>ben                       | NK_EUML_MINMEN          | 10  |     | 10      | K           | 4           | Egü. rendszerek<br>elemzése                                                       |
| 1          | Döntéelmélet az<br>egészségügyben                                    | NK_EUML_DONT            | 10  |     | 10      | K           | 4           | Epidemiológia és<br>egészségügyi sta-<br>tisztika                                 |
| 1          | Egészségpolitika I.                                                  | NK_EUML_EGPOL1          | 10  |     | 5       | K           | 3           | Egü.rendszerek<br>elemzése,Az<br>egü.közügzd.tanána<br>k alapism, Egü.jogi<br>ism |
| 1          | Szabadon választható                                                 |                         | 30  |     |         |             | 6           |                                                                                   |
| 1          | Szakmai terepgyakor-<br>lat II.                                      | NE_EUML_SZGY2           |     |     | 15      | GY          | 3           | Szakmai terepgya-<br>korlat I.                                                    |

## II.évfolyam 2. félév

| Félév | Tantárgyak                                             | Neptun kód       | Ea. | Sz. | Gy. | Vizsga | Kredit | Tantárgyfelvétel feltétele                                                                                                                       |
|-------|--------------------------------------------------------|------------------|-----|-----|-----|--------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2     | Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben II. | NK_EUML_KESZESZ2 | 15  |     | 15  | K      | 6      | Menedzseri készségek és eszközök az egü-ben I.                                                                                                   |
| 2     | Egészségügyi informatika                               | NK_EUML_EGINF17  | 5   |     | 15  | GY     | 4      |                                                                                                                                                  |
| 2     | Egészségügyi menedzsment etikai kérdései               | NK_EUML_ETIKA    | 10  |     | 10  | K      | 4      | Egü. jogi ismeretek, Emberi erőforrás menedzsment és munkajog az egü-ben                                                                         |
| 2     | Uniós tagság egészségügyi vonatkozásai                 | NK_EUML_UNIO     | 10  |     | 5   | K      | 3      | Egü. jogi ismeretek                                                                                                                              |
| 2     | Egészségügyi szervezetek vezetése                      | NK_EUML_SZERVEZ  | 5   |     | 15  | K      | 4      | Menedzs. készségek és eszk az Egü-ben I., Egü. Finansz. és rendsz.fejl; Emberi erőforr.menedzsment és munkajog az egü-ben;Döntésmélet az egü-ben |
| 3     | Egészségpolitika II.                                   | NK_EUML_EGPOL2   | 5   |     | 5   | K      | 2      | Egészségpolitika I.                                                                                                                              |
| 6     | Szakmai terepgyakorlat III.                            | NK_EUML_SZGY3    |     |     | 5   | GY     | 1      | Szakmai terepgyakorlat II.                                                                                                                       |
| 6     | Diplomamunka                                           | NK_EUML_DIP      |     |     |     |        | 6      |                                                                                                                                                  |

## **6. FEJEZET**

### **TANTÁRGYI TEMATIKÁK**

**Az ismeretkör: Közgazdaságtudomány**

**Kredittartománya (20-25 kredit):22 kredit**

Tantárgyai: *1) Pénzügy és számvitel,*

*2) Kontrolling és kerettervezés,*

*3) Az egészségügy közgazdaságtanának alapismeretei,*

*4) Egészségügyi finanszírozás és rendszerfejlesztés.*

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(1.) Tantárgy neve: <i>Pénzügy és számvitel</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Kreditértéke: 6</b> |
| A tantárgy <b>besorolása: kötelező</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”<sup>13</sup>: 33%ea-67%gy (kredit 5%)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| <b>A tanóra<sup>1</sup> típusa:</b><br>teljes idejű képzés: 20 ea. / 40 gyak. és <b>óraszám</b> a: 60 az adott félévben,<br>részidejű képzés: 10 ea. / 20 gyak. és <b>óraszám</b> a: 30 az adott félévben.<br>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a <b>nyelve</b> : .....)<br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők<sup>2</sup> (ha vannak): -</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| <b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / <b>egyéb<sup>3</sup></b> ): kollokvium<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok<sup>4</sup> (ha vannak): -</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 1 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| A kurzus feladata, hogy bemutassa a hallgatóknak a számvitel elméleti és gyakorlati megalapozását, alapelveit és alkalmazását a magyar és a nemzetközi szabályozási környezetben (2000. évi C. törvény a Számvitelről, International Financial Reporting Standards – IFRS) a gazdálkodó egységek önállóságának hangsúlyozása és a választási lehetőségek ismertetése mellett. Az éves beszámoló ismeretére, és adataira alapozva- a pénzáramlás szemléletet használva- a vállalati teljesítmény értékelése, a forgótőke menedzsment, és ezen belül a készpénz-és követelésmenedzsment; majd a kockázat alapjai, a fedezetszámítás és tőkeáttétel, valamint a pénz időértéke és a beruházási döntések témaköröket dolgozzuk fel. A hallgatók megismertetése a vállalatok hosszú távú finanszírozásának alap kérdéseivel, a pénzügyi befektetési lehetőségekkel, a pénzügyi piacok működésével, a portfólió menedzsment alapjaival, valamint a határidős ügyletek főbb jellemzőivel. |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont)</b> a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        |
| <b>Tudása</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az egészségügyi menedzsment átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, az egészségügyi menedzsmentet alkotó tudományterületek (különös tekintettel az egészségtudományra, a gazdaságtudományra és a társadalomtudományra, valamint az interdiszciplináris magatartástudományra) elhatárolását és kapcsolódási pontjait.</li> <li>Ismeri a szervezeti erőforrások (humán, tárgyi és pénzügyi) integrált menedzsmentjének szemléletét és eszközeit.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| <b>Képességei</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes az egészségügyi szervezetek és az egészségügyi rendszer működését meghatározó demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, pénzügyi, gazdasági, jogi, etikai és technológiai környezet, valamint a termelési tényezők és az egészségügyi szolgáltatások versenykörnyezetének elemzésére és értékelésére.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |
| <b>Attitűdje</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                        |

- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.
- Tiszteli és képviseli a szakmai-etikai normákat.

#### **Autonómiaja és felelőssége**

- Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.

#### **A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: Vállalati pénzügyek jelentősége és alapfogalmai
2. előadás: Vállalati pénzügyek kialakulása, történeti áttekintése
3. előadás: Vállalati pénzügyek vs. számvitel
4. előadás: Pénzügyi menedzsment
5. előadás: Mérleg, eredménykategóriák
6. előadás: Cash flow
7. előadás: Elemzés mutatószámokkal
8. előadás: Forgótőke menedzsment
9. előadás: Készpénz menedzsment
10. előadás: Követelés menedzsment
11. gyakorlat: Pénz időértéke
12. gyakorlat: Hosszútávú pénzügyi menedzsment
13. gyakorlat: Beruházás értékelés
14. gyakorlat: Kötvényértékelés
15. gyakorlat: Részvényértékelés
16. gyakorlat: A kockázatról általában
17. gyakorlat: A kockázat mérése
18. gyakorlat: A portfólióról
19. gyakorlat: Kovariancia és korreláció
20. gyakorlat: Kockázatminimalizálás
21. gyakorlat: Portfólióelmélet
22. gyakorlat: Tőkepiaci árfolyamok modellje
23. gyakorlat: Vállalat és vagyonértékelési módszerek
24. gyakorlat: Nettó értékösszeg entitás érték
25. gyakorlat: Diszkontált osztalékmodell
26. gyakorlat: Diszkontált cash flow alapú modelle
27. gyakorlat: Esettanulmány I.
28. gyakorlat: Esettanulmány II.
29. gyakorlat: Esettanulmány III.
30. gyakorlat: Esettanulmány IV.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| (2.) Tantárgy neve: <b>Kontrolling és kerettervezés</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Kreditértéke: 6 |
| A tantárgy besorolása: kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |
| A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” <sup>13</sup> : 33%ea-67%gy (kredit 5%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                 |
| <p>A tanóra<sup>5</sup> típusa:</p> <p>teljes idejű képzés: 20 ea. / 40 gyak. és óraszám: 60 az adott félévben,<br/>részidejű képzés: 10 ea. / 20 gyak. és óraszám: 30 az adott félévben.<br/>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: .....)</p> <p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők<sup>6</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                 |
| <p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb<sup>7</sup>): kollokvium</p> <p>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok<sup>8</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |
| A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                 |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                 |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                 |
| <p>A tantárgy oktatásának célja olyan ismeretanyag biztosítása és elsajátíttatása, mely alapot és segítséget nyújt minden vállalkozásnak az eredményességet növelő munkához, hozzájárul a vállalkozások gazdasági és pénzügyi stabilitásának megalapozásához. Az oktatásban résztvevők legyenek képesek kontrolling szemléletű divíziókénti hozam- és költségelszámolásra; költség helyi tervezett-tényleges adatok összehasonlítására és a leterheltség vizsgálatára; folyamat kalkulációkészítésére - folyamatköltség elszámolásra; önköltség számításra. A vezetői beszámolási rendszerek megismerésével az irányításban résztvevők döntéseinek megalapozottságát képesek legyenek segíteni. A hallgatók megismertetése a kontrolling fogalmával, funkciójával. A kontrolling rendszer vállalaton belüli helyének és alapvető alrendszerének bemutatása. A kontrolling funkcionális területi sajátosságainak megismerése, ismertek nyújtása a kontrolling gyakorlati megvalósulásairól, megismerkedése vállalati és pénzügyi tervezés különböző szintjeinek elméletével és gyakorlati kérdéseivel, a tervezési munka menetével és módszertanával.</p> |                 |
| Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az egészségügyi menedzsment átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, az egészségügyi menedzsmentet alkotó tudományterületek (különös tekintettel az egészségtudományra, a gazdaságtudományra és a diszciplináris magatartástudományra) elhatárolását és kapcsolódási pontjait.</li> <li>Ismeri az egészségügyi szervezetek vezetésének (tervezés, szervezés, irányítás, ellenőrzés, menedzsment kontroll, koordináció) eszközrendszerét, ismeretszerzési és probléma megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, a korszerű vezetési és szervezési módszereket.</li> <li>Ismeri a szervezeti erőforrások (humán, tárgyi és pénzügyi) integrált menedzsmentjének szemléletét és eszközeit.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                 |

**Képességei**

- Képes az egészségügyi szervezetek és az egészségügyi rendszer működését meghatározó demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, pénzügyi, gazdasági, jogi, etikai és technológiai környezet, valamint a termelési tényezők és az egészségügyi szolgáltatások versenykörnyezetének elemzésére és értékelésére.

**Attitűdje**

- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.
- Tisztelet és képviseli a szakmai-etikai normákat.

**Autonómiaja és felelőssége**

- Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.

**A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: Mérleg, éves beszámoló
2. előadás: Pénzügyi helyzetelemzés, mutatók
3. előadás: Vezetői számvitel
4. előadás: Költségek és azok elemzése
5. előadás: A kontrollingról részletesen
6. előadás: Kontrollfolyamat és annak tevékenységei
7. előadás: Kontroller, annak funkciói
8. előadás: Kontrolling rendszer elemei részletesen
9. előadás: Felelősségelv a kontrollingban
10. előadás: Kontrolling rendszer kerete részletesen
  
11. gyakorlat: Rugalmasságon alapuló költségelemzés
12. gyakorlat: Önköltségszámítás
13. gyakorlat: Önköltségkategóriák
14. gyakorlat: Egyszerű és egyenértékszámú osztókalkuláció
15. gyakorlat: Pótlékoló kalkuláció
16. gyakorlat: Normatív kalkuláció
17. gyakorlat: Kihívások feladatok vezetői számvitelben
18. gyakorlat: Veszteségek
19. gyakorlat: Japán vezetői számviteli módszer: Minőségköltségszámítás
20. gyakorlat: Japán vezetői számviteli módszer: Kaizen költség számítás
21. gyakorlat: Japán vezetői számviteli módszer: Életciklus költség számítás
22. gyakorlat: Japán vezetői számviteli módszer: Értékáram számítás
23. gyakorlat: Japán vezetői számviteli módszer: Célköltség számítás
24. gyakorlat: Nulla bázisú költségtervezés
25. gyakorlat: Kontrolling a gyakorlatban
26. gyakorlat: Menedzsmentkontroll rendszerek
27. gyakorlat: Vezetői számvitel hozzájárulása a költséggazdálkodáshoz
28. gyakorlat: Kontrolling a gyakorlatban
29. gyakorlat: PDCA ciklus
30. gyakorlat: Elemzések a gyakorlatban



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(3.) Tantárgy neve:</b> <i>Az egészségügy közgazdaságtanának alapismeretei</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>Kreditértéke:</b> 6 |
| A tantárgy besorolása: kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                        |
| A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” <sup>13</sup> : 33%ea-67%gy (kredit 5%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
| <p>A tanóra<sup>9</sup> típusa:</p> <p>teljes idejű képzés: 20 ea. / 40 gyak. és óraszám: 60 az adott félévben,<br/>részidejű képzés: 10 ea. / 20 gyak. és óraszám: 30 az adott félévben.<br/>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: .....)</p> <p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők<sup>10</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
| <p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb<sup>11</sup>): kollokvium</p> <p>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok<sup>12</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        |
| A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| <p><b>Tantárgy-leírás:</b> az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p> <p>A kurzus az alapvető közgazdasági alapokat tárgyalja, mind a pozitív, mind a normatív irányokat beleértve. A közgazdasági elméletek megismerése lehetővé teszi gazdasági kérdések megértését és átlátását. Az egészség és az egészségügy speciális jellegzetességeinek bemutatása, és az e területeken alkalmazható közgazdasági eszközök áttekintése. Az állami és piaci mechanizmusok szerepe, jelentősége és szinergiája. A finanszírozhatóság és fenntarthatóság kérdései. Közgazdasági alapokat és háttérrel szolgál a képzés más tárgyaihoz. A közgazdaságtan alapjai tárgy eligazítást ad a hallgatóknak a témában írt számtalan szakirodalomban. Történelmi áttekintés után sorra veszi és megmagyarázza a számos klasszikus elméletet, azok előnyeivel és hátrányaival. A kurzus során a hallgatók megismerkednek az egészségügyi marketing elméleti és gyakorlati oldalával is.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ismeri az egészségügyi menedzsment átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, az egészségügyi menedzsmentet alkotó tudományterületek (különös tekintettel az egészségtudományra, a gazdaságtudományra és a társadalomtudományra, valamint az interdiszciplináris magatartástudományra) elhatárolását és kapcsolódási pontjait.</li> <li>• Ismeri az egészségügyi szervezetek vezetésének (tervezés, szervezés, irányítás, ellenőrzés, menedzsment kontroll, koordináció) eszközrendszerét, ismeretszerzési és probléma megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, a korszerű vezetési és szervezési módszereket.</li> </ul> <p><b>Képességei</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Képes az egészségügyi szervezetek és az egészségügyi rendszer működését meghatározó demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, pénzügyi, gazdasági, jogi, etikai és technológiai környezet, valamint a termelési tényezők és az egészségügyi szolgáltatások versenykörnyezetének elemzésére és értékelésére.</li> <li>• Képes a saját gondolatainak és szakmai témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget.</li> </ul> |                        |

**Attitűdje**

- Vállalja az egészségügyi menedzseri szakmai identitást, ismeri saját korlátait.

**Autonómiája és felelőssége**

- Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.
- Jelentős önállósággal bír a tudományos tevékenység szervezésében, kivitelezésében és irányításában, önállóan használja a tudományos adatbázisokat, aktívan közreműködik közlemények elkészítésében, pályázatok írásában.

**A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1 – 2. előadás: A közgazdaságtan alapvető kérdései és módszere

3 – 4. előadás: A közgazdaságtan tíz alapelve

4 – 5. előadás: A piac: kereslet és a kínálat; egyensúlyi ár és mennyiség értelmezése

6 – 7. előadás: Fogyasztói magatartás; költségvetési korlát, hasznosság, preferenciák

8 – 9. előadás: A fogyasztó optimális választása; egyéni és piaci kereslet, rugalmassági mutatók

10. előadás: Vállalati magatartás; számviteli és gazdasági költség és profit

1 – 2. gyakorlat: Piaci szerkezetek; a profitmaximalizáló döntés és jóléti hatásai

3 – 4. gyakorlat: Makroökonómiai aggregátumok mérése

5 – 6. gyakorlat: A gazdaság hosszú távon

7 – 8. gyakorlat: A gazdaság rövidtávon

9 – 10. gyakorlat: Az egészségügyi reform elvei

11 – 12. gyakorlat: Az egészségügyi szektor sajátosságai; keresleti, kínálati oldal

13 – 14. gyakorlat: A fizetési rendszerekhez kapcsolódó ösztönzők

15 – 16. gyakorlat: Kelet-európai sajátosságok az egészségügyi szektorban

17 – 18. gyakorlat: Keresleti oldal, kínálati oldal, kereslet és kínálat kölcsönhatása az egészségügyben

19 – 20. gyakorlat: Konzultáció

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| (4.) <b>Tantárgy neve:</b> <i>Egészségügyi finanszírozás és rendszerfejlesztés</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Kreditértéke:</b> 4 |
| A tantárgy <b>besorolása:</b> kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”<sup>13</sup>:</b> 50%ea-50%gy (kredit 3%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| <b>A tanóra<sup>13</sup> típusa:</b><br>teljes idejű képzés: 20 ea. / 20 gyak. és <b>óraszám:</b> 40 az adott félévben,<br>részidejű képzés: 10 ea. / 10 gyak. és <b>óraszám:</b> 20 az adott félévben.<br><i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: .....)</i><br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők<sup>14</sup></b> <i>(ha vannak):</i> -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
| <b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / <b>egyéb<sup>15</sup></b> ): kollokvium<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok<sup>16</sup></b> <i>(ha vannak):</i> -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 3 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                        |
| Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak):</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Egészségügyi rendszerek elemzése,</li> <li>- Az egészségügy közgazdaságtanának alapismeretei</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
| <b>Tantárgy-leírás:</b> az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                        |
| A kurzus alapvető célkitűzése, hogy a hallgatók ismerjék meg a különböző ellátási formák finanszírozási technikáit, képesek legyenek az egészségügy teljesítményének elemzésére, az elemzéshez alkalmazott módszereket és fogalmakat alapkövetelményként alkalmazzák. Az egészségbiztosítás természetbeni és pénzbeli ellátásait megismerjék, az igénybevételük szabályaival. Az Egészségbiztosítási Alap forrásainak allokációja. A szerződött egészségügyi szolgáltatók finanszírozása, szakmai és pénzügyi ellenőrzése. Az egészségbiztosítási rendszer kapcsolata más szervekkel. Az ellátórendszer fejlesztésének szempontjai. A képzés során elsajátításra kerülnek az ápolás gazdaságtan speciális kérdései is.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek</b> <i>(tudás, képesség stb., KKK 8. pont)</i> a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| <b>Tudása</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ismeri a szervezeti erőforrások (humán, tárgyi és pénzügyi) integrált menedzsmentjének szemléletét és eszközeit. Ismeri az információgyűjtés, kezelés, elemzés, értékelés és megosztás technikáit.</li> </ul> <b>Képességei</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Képes az egészségügyi szervezetek és az egészségügyi rendszer működését meghatározó demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, pénzügyi, gazdasági, jogi, etikai és technológiai környezet, valamint a termelési tényezők és az egészségügyi szolgáltatások versenykörnyezetének elemzésére és értékelésére.</li> <li>• Képes az egészségügyi intézmények szervezetének és folyamatainak elemzésére, tervezésére és alakítására.</li> <li>• Képes a különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban és különböző szakmai elvárásoknak megfelelően a problémamegoldó módszerek és technikák széles körének gyakorlati alkalmazására, projektek tervezésére és irányítására, konfliktusok</li> </ul> |                        |

kezelésére, a vezetői ellenőrzéssel kapcsolatos feladatok ellátására, a vezetői munkát átfogó koordinációra és integrációra.

#### **Attitűdje**

- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.
- Tiszteli és képviseli a szakmai-etikai normákat.

#### **Autonómiaja és felelőssége**

- Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.
- Önállóan döntést hoz.

#### **A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: Biztosítási rendszerek alapfogalmai
2. előadás: Biztosítási rendszerek fajtái
3. előadás: Biztosítási rendszer Magyarországon
4. előadás: Biztosítási rendszerek az EU-ban
5. előadás: Biztosítási rendszerek környezeti hatások, intézkedések gazdasági és társadalmi válság idején
6. előadás: Magán és közkiadások
7. előadás: Az egészségbiztosítási alap költségvetése
8. előadás: Az egészségbiztosítási alap költségvetésének elemzése
9. előadás: Az egészségbiztosítási alap kialakulásának története Magyarországon
10. előadás: Az egészségbiztosítási alap elemzésének szempontjai
1. gyakorlat: Az egészségbiztosítási alap egyensúlya és elemzése
2. gyakorlat: Az egészségbiztosítási alap hiánya és elemzése
3. gyakorlat: Az egészségbiztosítási alap kiadási-bevételi oldalát meghatározó intézkedések és elemzése
4. gyakorlat: Az egészségbiztosítási alap kiadási-bevételi oldalát meghatározó hatások és elemzése
5. gyakorlat: Külső környezeti hatások elemzése
6. gyakorlat: Európai elemzések vizsgálata az egészségügyi finanszírozások vonatkozásában
7. gyakorlat: Csoport feladat
8. gyakorlat: Csoport feladat
9. gyakorlat: Csoport feladat
10. gyakorlat: Eredmények elemzése

**Az ismeretkör: Egészségügyi menedzser szakismeretek**

**Kredittartománya (40-50 kredit):43 kredit**

Tantárgyai: **1) Szervezeti magatartás,**

**2) Menedzsment alapok,**

**3) Emberi erőforrás menedzsment és munkajog az egészségügyben,**

**4) Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben I.,**

**5) Minőségmenedzsment az egészségügyben,**

**6) Döntésmélet az egészségügyben,**

**7) Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben II.,**

**8) Egészségügyi szervezetek vezetése.**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(1.) Tantárgy neve: Szervezeti magatartás</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Kreditértéke: 9</b> |
| A tantárgy besorolása: kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
| A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” <sup>13</sup> : 44%ea-66%gy (kredit 7%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| <p>A tanóra<sup>17</sup> típusa:</p> <p>teljes idejű képzés: 40 ea. / 50 gyak. és óraszám: 90 az adott félévben,<br/>részidejű képzés: 20 ea. / 25 gyak. és óraszám: 45 az adott félévben.</p> <p>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</p> <p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők<sup>18</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| <p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb<sup>19</sup>): kollokvium</p> <p>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok<sup>20</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                        |
| A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| <p>A tantárgy oktatásának célja megismertetni a hallgatókat a szervezeti magatartástudomány legfontosabb eredményeivel, aktuális kutatási irányjaival, a vezetés és szervezés szempontjából kiemelkedő témaköreivel. Szisztematikusabb képet adni a szervezet formális és informális oldalának működéséről a szervezeti tagok, csoportok és az egész szervezet magatartását meghatározó és befolyásoló tényezőkről. Lehetőséget biztosítani önismeretszerzésre, és bizonyos mértékű képességfejlesztésre.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri a szervezeti erőforrások (humán, tárgyi és pénzügyi) integrált menedzsmentjének szemléletét és eszközeit.</li> <li>Ismeri az egészségügyi menedzsment átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, az egészségügyi menedzsmentet alkotó tudományterületek (különös tekintettel az egészségtudományra, a gazdaságtudományra és a társadalomtudományra, valamint az interdiszciplináris magatartástudományra) elhatárolását és kapcsolódási pontjait.</li> </ul> <p><b>Képességei</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes a beosztottak közvetlen irányítására, motivációs eszközök alkalmazására, a beosztottak munkájának operatív ellenőrzésére.</li> <li>Képes a szervezeti változtatások hatékony vezetésére, a szervezeti ellenállás hatékony kezelésére.</li> </ul> <p><b>Attitűdje</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.</li> <li>Képes a hatékony és hiteles kommunikációra és személyközi kapcsolatok kiépítésére.</li> </ul> <p><b>Autonómiája és felelőssége</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Vezető szerepet tölt be együttműködések kialakításában, kapcsolatépítésben, szakmai</li> </ul> |                        |

együttműködésekben egyenrangú partnerként viselkedik.

- Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.
- Önállóan döntést hoz.

**A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: Bevezetés, formális és informális szervezetek

2 – 3. előadás: Szervezetelméletek

4 – 5. előadás: Bevezetés a szervezeti magatartástudományba

6 – 7. előadás: Attitűdök és értékek

8 – 9. előadás: Érzelmek és hangulat a szervezetekben

10 – 11. előadás: Személyiség

12 – 13. előadás: Észlelés és döntéshozatal, tanulás

14 – 15. előadás: Motiváció elméletek

16 – 17. előadás: Motiváció elméletek gyakorlati alkalmazása

18 – 19. előadás: Csoportok

20. előadás: Teamek

1. gyakorlat: Kommunikáció a szervezetekben

2 - 3. gyakorlat: Vezetés funkciói, elméletei

4 - 5. gyakorlat: Hatalom

6 - 7. gyakorlat: Szervezeti politika

8 - 9. gyakorlat: Konfliktusok kezelése egyéni és szervezeti szinten

10 - 11. gyakorlat: Tárgyalás

12 - 13. gyakorlat: Szervezeti struktúrák

14 - 15. gyakorlat: Egészségügyi szervezetek struktúrája

16 - 17. gyakorlat: Szervezeti kultúra

18 - 19. gyakorlat: Nemzeti kulturális különbségek, és hatásuk a szervezetekre

20 - 21. gyakorlat: Változásmenedzselés

22 – 23. gyakorlat: Konzultáció

24 – 25. gyakorlat: Konzultáció II.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(2.) Tantárgy neve: <i>Menedzsment alapok</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Kreditértéke: 9</b> |
| A tantárgy <b>besorolása: kötelező</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”<sup>13</sup>:</b> 44%ea-66%gy (kredit 7%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| <b>A tanóra<sup>21</sup> típusa:</b><br>teljes idejű képzés: 40 ea. / 50 gyak. és <b>óraszám</b> a: 90 az adott <b>félévben</b> ,<br>részi idejű képzés: 20 ea. / 25 gyak. és <b>óraszám</b> a: 45 az adott <b>félévben</b> .<br><i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</i><br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők<sup>22</sup></b> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                        |
| <b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / <b>egyéb<sup>23</sup></b> ): kollokvium<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok<sup>24</sup></b> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 1 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                        |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        |
| A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerjék azokat az alapvető vezetési elméletek, módszereket és eljárásokat, amelyek révén felkészülhetnek gazdálkodó szervezetek vezetési feladatainak ellátására. A tantárgy vázát a vezetési folyamat olyan jól definiálható feladatainak oktatása jelenti, mint kommunikáció, információmenedzsment, tervezés, döntés, rendelkezés, szervezés, ellenőrzés, valamint a humán erőforrás gazdálkodás különböző területei. A tantárgyhoz kapcsolódó gyakorlatok keretében a szervezet kialakítással és működtetéssel, humán erőforrás gazdálkodással kapcsolatos ismereteket sajátítják el a hallgatók interaktív oktatási módszer segítségével.                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek</b> <i>(tudás, képesség stb., KKK 8. pont)</i> a felsorolása, <b>amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| <b>Tudása</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ismeri az egészségügyi menedzsment alapfogalmait, összefüggéseit, főbb tudományos elméleteit.</li> </ul> <b>Képességei</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Képes a saját gondolatainak és szakmai témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget.</li> <li>• Képes a szervezési feladatok hatékony végzésére.</li> </ul> <b>Attitűdje</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Vállalja az egészségügyi menedzseri szakmai identitást, ismeri saját korlátait.</li> <li>• Elkötelezett az egészségvédelmi, munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzrendészeti előírások betartásában és betartatásában.</li> </ul> <b>Autonómiája és felelőssége</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.</li> </ul> |                        |

- Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.
- Önállóan döntést hoz.
- Vezető szerepet tölt be együttműködések kialakításában, kapcsolatépítésben, szakmai együttműködésekben egyenrangú partnerként viselkedik.

**A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1 – 2. előadás: Vezetési feladatok

3 – 4. előadás: A vezetés története - fejlődése

5 – 6. előadás: Vezetési iskolák

7 – 8. előadás: A szervezet fogalma-értelmezése

9 – 10. előadás: Szervet formáló tényezők

11 – 12. előadás: Közgazdasági szervezet-tipológia

13 – 14. előadás: Minzberg-féle szervezet-tipológia

15 – 16. előadás: Szervezet fejlesztés

17 – 18. előadás: Változásmenedzsment

19 – 20. előadás: Szervezeti kultúra

1 – 3. gyakorlat: Szervezeti kommunikáció

4 – 5. gyakorlat: Információmenedzsment

6 – 8. gyakorlat: Tervezés

9 – 11. gyakorlat: Döntésmélelt

12 – 15. gyakorlat: Vezetői döntések

16 - 18. gyakorlat: Rendelkezés

19 - 20. gyakorlat: Szervezés

21– 22. gyakorlat: Ellenőrzés

23. gyakorlat: Vezetési módszer

24. gyakorlat: Vezetési stílus

25. gyakorlat: A vezető időgazdálkodása

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(3.) Tantárgy neve:</b> <i>Emberi erőforrás menedzsment és munkajog az egészségügyben</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Kreditértéke:</b> 4 |
| A tantárgy besorolása: kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
| A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” <sup>13</sup> : 60%ea-40%gy (kredit 3%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| <p><b>A tanóra<sup>25</sup> típusa:</b><br/> teljes idejű képzés: 24 ea. / 16 gyak. és <b>óraszám</b>a: 40 az adott félévben,<br/> részidejű képzés: 12 ea. / 8 gyak. és <b>óraszám</b>a: 20 az adott félévben.<br/> (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a <b>nyelve</b>: -<br/> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők</b><sup>26</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| <p><b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / <b>egyéb</b><sup>27</sup>): kollokvium<br/> Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok</b><sup>28</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 3 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Egészségügyi jogi ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| <b>Tantárgy-leírás:</b> az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                        |
| <p>A tantárgy elsődleges célja a hallgatókkal megismertetni az egészségügyi humán erőforrás-gazdálkodás és – menedzsment elméleti és gyakorlati kérdéseit a hazai jogforrások, szakirodalom, illetve a gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével, oly módon, hogy a tárgy betekintést nyújt az emberi erőforrás és az egészségügy makrogazdasági szerepébe, az egészségügyi munkaerőpiac és munkaügyi kapcsolatok rendszerébe, a közszféra és a magánszféra munkajogi szabályozásába, valamint a konfliktuskezelés kooperatív technikáiba.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek</b> (tudás, képesség stb., <b>KKK 8. pont</b> ) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ismeri a szervezeti erőforrások (humán, tárgyi és pénzügyi) integrált menedzsmentjének szemléletét és eszközeit.</li> <li>• Ismeri az egészségügyi menedzsment területének legfontosabb problémáit, a szervezeti problémák és kihívások feldolgozásának és kezelésének, a fejlesztési projektek menedzsmentjének eszközeit, módszereit.</li> </ul> <p><b>Képességei</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Képes az emberi erőforrások stratégiai menedzsmentjére.</li> <li>• Képes a szervezeti változtatások hatékony vezetésére, a szervezeti ellenállás hatékony kezelésére. Képes a beosztottak közvetlen irányítására, motivációs eszközök alkalmazására, a beosztottak munkájának operatív ellenőrzésére.</li> </ul> <p><b>Attitűdje</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.</li> </ul> |                        |

- Képes a hatékony és hiteles kommunikációra és személyközi kapcsolatok kiépítésére.

#### **Autonómiaja és felelőssége**

- Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.
- Önállóan döntést hoz.
- Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.

1. előadás: Az egészségügyi HR menedzsment

2. előadás: A HR gazdálkodás alapjai, kialakulása

3. előadás: HR és a többi erőforrás

4. előadás: A HR menedzser

1. gyakorlat: A HR menedzser feladatai

5. előadás: Egészségügyi HR válság

2. gyakorlat: Megoldási lehetőségek

6. előadás: Konfliktus menedzsment

3. gyakorlat: A klinikai mediátor

7. előadás: Fiatal szakemberek és támogatásuk

4. gyakorlat: Alkalmazotti diszkrimináció

8. előadás: Az egészségügy munkajoga

9. előadás: A munkajog alapelvei

5. gyakorlat: Pályáztatás

10. előadás: A közalkalmazotti jogviszonyok létrejötte

11. előadás: A közalkalmazotti jogviszonyok megszűnése, megszüntetése

6. gyakorlat: Próbaidő, gyakornoki idő és a vezetői beosztás - Besorolás, előmeneteli rendszer

12. előadás: Munkaidő – Pihenőidő

7. gyakorlat: Egészségügyi ügyelet

8. gyakorlat: A jogviszony megszüntetésének gyakorlati lehetőségei

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(4.) Tantárgy neve: <i>Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben I.</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Kreditértéke: 3</b> |
| A tantárgy <b>besorolása: kötelező</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”<sup>13</sup>:</b> 66%ea-44%gy (kredit 2%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                        |
| <b>A tanóra<sup>29</sup> típusa</b><br>teljes idejű képzés: 20 ea. / 10 gyak. és <b>óraszám</b> a: 30 az adott félévben,<br>részidejű képzés: 10 ea. / 5 gyak. és <b>óraszám</b> a: 15 az adott félévben.<br><i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</i><br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők</b> <sup>30</sup> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| <b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / egyéb <sup>31</sup> ): kollokvium<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok</b> <sup>32</sup> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 3 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak):</i> Egészségügyi rendszerek elemzése                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
| A tantárgy oktatásának célja önismereti, illetve személyiségfejlesztési technikák megismerése, melyek segítségével az asszertív gondolkodásmód és kommunikáció gyakorlata elsajátítható. A hallgatók megismerik a munkatársak motiválásának eszköztárát és lehetőségeit, és megismerik a csapatmunka elméleti és gyakorlati aspektusait. Cél az effektív társas befolyásoláshoz szükséges készségek ismertetése, a kommunikáció, a metakommunikáció, valamint a közszereplés voltának tárgyalása. Az ismeretek az illem-etikett-protokoll háromszög mindennapi munkavégzés szempontjából releváns aspektusaira is kiterjednek. A képzés során tárgyaljuk a rekreáció kérdését is, mint a munkaerő regeneráció lehetséges eszközét. A hallgatókat felkészítjük a csapatmunka elméleti és operatív alkalmazására a pályázatok, projektek hátterének vizsgálata közben. |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek</b> <i>(tudás, képesség stb., KKK 8. pont)</i> a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                        |
| <b>Tudása</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az egészségügyi menedzsment területének legfontosabb problémáit, a szervezeti problémák és kihívások feldolgozásának és kezelésének, a fejlesztési projektek menedzsmentjének eszközeit, módszereit.</li> <li>Ismeri az egészségügyi menedzsment átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, az egészségügyi menedzsmentet alkotó tudományterületek (különös tekintettel az egészségtudományra, a gazdaságtudományra és a társadalomtudományra, valamint az interdiszciplináris magatartástudományra) elhatárolását és kapcsolódási pontjait.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                  |                        |
| <b>Képességei</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes az egészségügyi menedzsment ismeretközvetítési technikáit, magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait magas szinten használni, ezeket feldolgozni, a jó gyakorlatokat felismerni és adaptálni, valamint önálló, szaktudományos igényességű publikációkat készíteni.</li> <li>Képes a szervezési feladatok hatékony végzésére.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| <b>Attitűdje</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |

- Vállalja az egészségügyi menedzseri szakmai identitást, ismeri saját korlátait.
- Képes a hatékony és hiteles kommunikációra és személyközi kapcsolatok kiépítésére.

#### **Autonómiája és felelőssége**

- Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.
- Önállóan döntést hoz.
- Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.

#### **A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: Kommunikáció jelentősége az egészségügyben
2. előadás: Betegkommunikáció
3. előadás: Szakdolgozói kommunikáció
4. előadás: Média megjelenés
5. előadás: Nyilatkozattétel
6. előadás: Kommunikációs etikett
7. előadás: Verbális és non-verbális kommunikáció
8. előadás: Protokoll az egészségügyben
9. előadás: Fellépés és megjelenés
10. előadás: Viselkedési kultúra és etikett
1. gyakorlat: Pályázatok szerepe és jelentősége
2. gyakorlat: Hazai pályázati lehetőségek az egészségügyben
3. gyakorlat: Európai Unió pályázati lehetőségek az egészségügyben
4. gyakorlat: Pályázatkészítés I.
5. gyakorlat: Pályázatkészítés II.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(5.) Tantárgy neve: Minőségmenedzsment az egészségügyben</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Kreditértéke: 4</b> |
| A tantárgy besorolása: kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” <sup>13</sup> : 50%ea-50%gy (kredit 3%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| <p>A tanóra<sup>33</sup> típusa:</p> <p>teljes idejű képzés: 20 ea. / 20 gyak. és óraszám: 40 az adott félévben,<br/>részidejű képzés: 10 ea. / 10 gyak. és óraszám: 20 az adott félévben.</p> <p>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</p> <p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők<sup>34</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |
| <p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb<sup>35</sup>): kollokvium</p> <p>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok<sup>36</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Egészségügyi rendszerek elemzése                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                        |
| <p><b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b></p> <p>Az egészségügyi menedzserek munkájához szükséges minőségügyi ismeretek általános és az egészségügy különböző területeivel kapcsolatos fogalmainak áttekintő megismerése. A tárgy célja elérni, hogy a vezetők az egészségügyben minőségszemlélettel irányítsák az egészségügyi szervezeteket, felismerjék a vevők, az érdekelt felek, a munkatársaik és a társadalom szükségleteit annak érdekében, hogy a szerzett ismereteket hatékonyan tudják alkalmazni és támogassák feladataik vevőközpontú megoldását.</p>                                                                                                                                                                                                                                                             |                        |
| <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri a szervezeti erőforrások (humán, tárgyi és pénzügyi) integrált menedzsmentjének szemléletét és eszközeit.</li> </ul> <p><b>Képességei</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes az intézményes minőségbiztosítási rendszer kiépítésére és működtetésére.</li> </ul> <p><b>Attitűdje</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt.</li> <li>Elkötelezett az egészségvédelmi, munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzrendészeti előírások betartásában és betartatásában.</li> </ul> <p><b>Autonómiája és felelőssége</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Önállóan döntést hoz.</li> <li>Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.</li> </ul> |                        |
| <p><b>A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |

1. előadás: Tematika ismertetése, a kurzus célja
2. előadás: A minőségmenedzsment történeti áttekintése
3. előadás: A minőség különböző értelmezései és definíciói
4. előadás: A minőség és az érték közötti kapcsolat
5. előadás: A minőségmenedzsment jelentősége az egészségügyben
6. előadás: Minőségmenedzsmenti alapfogalmak
7. előadás: Total Quality Management
8. előadás: Minőség mérése és az indikátorok jelentősége
9. előadás: Donabediáni modell: struktúra, folyamat, eredmény
10. előadás: A minőségfejlesztés jelentősége
1. gyakorlat: Minőségfejlesztési technikák alkalmazása az egészségügyben
2. gyakorlat: Beteg- és dolgozói elégedettség
3. gyakorlat: Kérdőív készítése, adaptálása, felmérés kivitelezése és az eredmények értelmezése
4. gyakorlat: A beteg- és a dolgozói biztonság jelentősége
5. gyakorlat: Bizonyítékon alapuló gyógyítás, szakmai irányelvek, protokollok
6. gyakorlat: Egészségügyi technológiák értékelése (HTA)
7. gyakorlat: Klinikai audit
8. gyakorlat: Tanúsítások, akkreditáció és kiválósági díjak a magyar egészségügyben
9. gyakorlat: Féléves tananyag átvizsgálása és megbeszélése
10. gyakorlat: Konzultáció

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(6.) Tantárgy neve: <i>Döntésselmelet az egészségügyben</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kreditértéke: 4</b> |
| A tantárgy <b>besorolása: kötelező</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”<sup>13</sup>: 50%ea-50%gy (kredit 3%)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                        |
| <b>A tanóra<sup>37</sup> típusa:</b><br>teljes idejű képzés: 20 ea. / 20 gyak. és <b>óraszám</b> a: 40 az adott félévben,<br>részidejű képzés: 10 ea. / 10 gyak. és <b>óraszám</b> a: 20 az adott félévben.<br><i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:-)</i><br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők</b> <sup>38</sup> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                             |                        |
| <b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / egyéb <sup>39</sup> ): kollokvium<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok</b> <sup>40</sup> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 3 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak): Epidemiológia és egészségügyi statisztika</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |
| A tantárgy célja az egészségügyi menedzserekkel megismertetni a döntéshozás elméleti hátterét és a klinikai döntéshozatalt. A vezetői feladatkör teljesítéséhez, és siker eléréséhez mindkét elem elsajátítása és megfelelő használata elengedhetetlen. Gyakorlati szemlélet kialakítására törekszünk hallgatóinkban, konkrét példák, esettanulmányok közös kielemezésével. A várható haszon maximalizálásán alapuló klinikai döntésselmelet megértésében és elsajátításában, a Bayer elmélet, döntési fa modell alkalmazása, diagnosztikus függvények alkalmazása nagy fontossággal bír. |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek</b> <i>(tudás, képesség stb., KKK 8. pont)</i> a felsorolása, <b>amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| <b>Tudása</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az egészségügyi szervezeti jövőkép, küldetés és stratégia kidolgozásának, elfogadtatásának és végrehajtásának módszertanát.</li> <li>Ismeri az egészségügyi menedzsment alapfogalmait, összefüggéseit, főbb tudományos elméleteit.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |
| <b>Képességei</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes a vezetési feladatok problémaközpontú és sokoldalú megközelítésére, a problémák és kihívások felismerésére, elemzésére és a szervezeti döntéshozatali módszerek alkalmazására.</li> <li>Képes a szervezeti változtatások hatékony vezetésére, a szervezeti ellenállás hatékony kezelésére.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| <b>Attitűdje</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Vállalja az egészségügyi menedzseri szakmai identitást, ismeri saját korlátait.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| <b>Autonómiaja és felelőssége</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Önállóan döntést hoz.</li> <li>Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.</li> <li>Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                   |                        |

**A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: A döntés fogalma, folyamata
2. előadás: A tanulás és annak folyamata
3. előadás: Tanulási modellek
4. előadás: Tanulási módok
5. előadás: Döntéselméletek, modellek
6. előadás: A racionalitás szerepe
7. előadás: A döntési folyamat részei
8. előadás: Döntéshozatal módszertana, technikái
9. előadás: Döntési fa
10. előadás: Stakeholderek, elemzés
1. gyakorlat: Példák döntési feladatokra
2. gyakorlat: Döntési szituációk
3. gyakorlat: Játékelmélet
4. gyakorlat: Egyensúlyi stratégia
5. gyakorlat: Dilemmák a játékelméletben
6. gyakorlat: Kockázat definíciója
7. gyakorlat: Kockázat megközelítési technikák
8. gyakorlat: Kockázat típusai
9. gyakorlat: Kockázat kezelési stratégiák
10. gyakorlat: Kockázatelemzés

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(7.) Tantárgy neve: <i>Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben II.</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Kreditértéke: 6</b> |
| A tantárgy <b>besorolása: kötelező</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”<sup>13</sup>:</b> 50%ea-50%gy (kredit 5%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| <b>A tanóra<sup>41</sup> típusa:</b><br>teljes idejű képzés: 30 ea. / 30 gyak. és <b>óraszám</b> a: 60 az adott félévben,<br>részidejű képzés: 15 ea. / 15 gyak. és <b>óraszám</b> a: 30 az adott félévben.<br><i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</i><br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők</b> <sup>42</sup> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |
| <b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / <b>egyéb</b> <sup>43</sup> ): kollokvium<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok</b> <sup>44</sup> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 4 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak): Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben I.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |
| A tantárgy oktatásának célja önismereti, illetve személyiségfejlesztési technikák megismerése, melyek segítségével az asszertív gondolkodásmód és kommunikáció gyakorlata elsajátítható. A hallgatók megismerik a munkatársak motiválásának eszköztárát és lehetőségeit, és megismerik a csapatmunka elméleti és gyakorlati aspektusait. Cél az effektív társas befolyásoláshoz szükséges készségek ismertetése, a kommunikáció, a metakommunikáció, valamint a közszereplés voltának tárgyalása. Az ismeretek az illem-etikett-protokoll háromszög mindennapi munkavégzés szempontjából releváns aspektusaira is kiterjednek. A képzés során tárgyaljuk a rekreáció kérdését is, mint a munkaerő regeneráció lehetséges eszközét. A hallgatókat felkészítjük a csapatmunka elméleti és operatív alkalmazására a pályázatok, projektek háttérének vizsgálata közben. Gyakorlati feladatok a tanultak alkalmazására vonatkozóan.                               |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek</b> <i>(tudás, képesség stb., KKK 8. pont)</i> a felsorolása, <b>amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| <b>Tudása</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ismeri az egészségügyi menedzsment területének legfontosabb problémáit, a szervezeti problémák és kihívások feldolgozásának és kezelésének, a fejlesztési projektek menedzsmentjének eszközeit, módszereit.</li> <li>• Ismeri az egészségügyi menedzsment átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, az egészségügyi menedzsmentet alkotó tudományterületek (különös tekintettel az egészségtudományra, a gazdaságtudományra és a társadalomtudományra, valamint az interdiszciplináris magatartástudományra) elhatárolását és kapcsolódási pontjait.</li> </ul> <b>Képességei</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Képes az egészségügyi intézmények szervezetének és folyamatainak elemzésére, tervezésére és alakítására.</li> <li>• Képes az egészségügyi intézmények szervezetének és folyamatainak elemzésére, tervezésére és</li> </ul> |                        |

alakítására.

- Képes a szervezési feladatok hatékony végzésére.

#### **Attitűdje**

- Vállalja az egészségügyi menedzseri szakmai identitást, ismeri saját korlátait.
- Képes a hatékony és hiteles kommunikációra és személyközi kapcsolatok kiépítésére.

#### **Autonómiája és felelőssége**

- Vezető szerepet tölt be együttműködések kialakításában, kapcsolatépítésben, szakmai együttműködésekben egyenrangú partnerként viselkedik.
- Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.

### **A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: A változás fogalma és jelentősége
  2. előadás: A változás folyamata
  3. előadás: A változásmenedzsment
  4. előadás: A változók és azok szerepe, jelentősége
  5. előadás: A változás típusai, szintjei, szereplői
  6. előadás: A változásmenedzsment lépései
  7. előadás: A változásmenedzsment folyamata
  8. előadás: Ellenállás a változással szemben
  9. előadás: A változásra ható erők
  10. előadás: Az ellenállás leküzdése
  11. előadás: Változásmenedzsment modellek
  12. előadás: A Benchmark szerepe
  13. előadás: Az érdekhözó elemzés lényege és gyakorlata
  14. előadás: Stratégiai jelentősége a változásmenedzsmentben
  15. előadás: Vezetői irányítás jelentősége a változásmenedzsmentben
- 
1. gyakorlat: Kotter modell alkalmazása példán keresztül
  2. gyakorlat: Kocsis modell alkalmazása példán keresztül
  3. gyakorlat: Szervezetalkítás a változásmenedzsment eszköztárával
  4. gyakorlat: Jelen – jövő modell alkalmazása példán keresztül
  5. gyakorlat: Rendszer Beavatkozási Stratégia (RBS) alkalmazása példán keresztül

6. gyakorlat: Organizational Development (OD) alkalmazása példán keresztül
7. gyakorlat: Szervezeti változások sikertényezőinek vizsgálata
8. gyakorlat: A változás tervezésének lépései a gyakorlatban
9. gyakorlat: Projekt kialakításának kulcs motívumai
10. gyakorlat: Változási folyamat hatékony támogatásának felépítése
11. gyakorlat: A változás axiómái
12. gyakorlat: Érvelés vs. Ellenállás a gyakorlatban
13. gyakorlat: Változásmenedzsment a gyakorlatban I.
14. gyakorlat: Változásmenedzsment a gyakorlatban II.
15. gyakorlat: Változásmenedzsment a gyakorlatban III.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(8.) Tantárgy neve: Egészségügyi szervezetek vezetése</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kreditértéke: 4</b> |
| A tantárgy <b>besorolása: kötelező</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”<sup>13</sup>:</b> 25%ea-75%gy (kredit 3%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
| <b>A tanóra<sup>45</sup> típusa:</b><br>teljes idejű képzés: 10 ea. / 30 gyak. és <b>óraszám</b> a: 40 az adott félévben,<br>részidejű képzés: 5 ea. / 15 gyak. és <b>óraszám</b> a: 20 az adott félévben.<br><i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</i><br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők<sup>46</sup></b> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| <b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / <b>egyéb<sup>47</sup></b> ): kollokvium<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok<sup>48</sup></b> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 4 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak)</i> : Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben I., Egészségügyi finanszírozás és rendszerfejlesztés, Emberi erőforrás menedzsment és munkajog az egészségügyben, Döntésmélet az egészségügyben                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| Cél, hogy a hallgatók elsajátítsák az egészségügyi szervezetek fejlesztésére és működtetésére ható hatásokat; a válság- és változásmenedzsment alapjait. Az egészségügyi intézmények általános vezetéséhez szükséges menedzsment ismeretek, a vezetésemélet fogalomrendszere, a vezetést támogató alapvető eszközök megismerése. Kritikus helyzetek kezelése: humán erőforrás krízis, adósságkezelés stb. A tantárgy célja, hogy egy elméleti alapra ráépítve a gyakorló szakemberek tapasztalatain keresztül bemutassa a különböző szintű, működtetési struktúrájú, méretű és gazdálkodási rendszerű egészségügyi intézmények vezetésének mindennapi problémáit, rávilágítva valamennyi olyan területre, mely területekkel a gyakorló kórházvezetés elengedhetetlenül és kikerülhetetlenül találkozik hétköznapi munkája során.                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek</b> <i>(tudás, képesség stb., KKK 8. pont)</i> a felsorolása, <b>amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| <b>Tudása</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az egészségügyi szervezetek vezetésének (tervezés, szervezés, irányítás, ellenőrzés, menedzsment kontroll, koordináció) eszközrendszerét, ismeretszerzési és probléma megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, a korszerű vezetési és szervezési módszereket.</li> <li>Ismeri az egészségügyi szervezeti jövőkép, küldetés és stratégia kidolgozásának, elfogadtatásának és végrehajtásának módszertanát.</li> </ul> <b>Képességei</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes a különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban és különböző szakmai elvárásoknak megfelelően a problémamegoldó módszerek és technikák széles körének gyakorlati alkalmazására, projektek tervezésére és irányítására, konfliktusok kezelésére, a vezetői ellenőrzéssel kapcsolatos feladatok ellátására, a vezetői munkát átfogó koordinációra és integrációra. Képes a tevékenységi területre vonatkozó küldetés és jövőkép kidolgozására, stratégiai terv, rövid és középtávú tervek készítésére és stratégiai kontroll végzésére.</li> </ul> |                        |

- Képes az egészségügyi intézmények szervezetének és folyamatainak elemzésére, tervezésére és alakítására.
- Képes a vezetési feladatok problémaközpontú és sokoldalú megközelítésére, a problémák és kihívások felismerésére, elemzésére és a szervezeti döntéshozatali módszerek alkalmazására.

#### **Attitűdje**

- Rendelkezik a vezetői munka végzéséhez szükséges szemléletmóddal, széleskörű szakmai érdeklődéssel, személyes integritással és érzelmi intelligenciával.

#### **Autonómiája és felelőssége**

- Önállóan döntést hoz.
- Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.
- Vezető szerepet tölt be együttműködések kialakításában, kapcsolatépítésben, szakmai együttműködésekben egyenrangú partnerként viselkedik.
- Jelentős önállósággal bír a tudományos tevékenység szervezésében, kivitelezésében és irányításában, önállóan használja a tudományos adatbázisokat, aktívan közreműködik közlemények elkészítésében, pályázatok írásában.

#### **A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: A vezetés feltételrendszere
2. előadás: A tudományterület fejlődése
3. előadás: Klasszikus irányzatok
4. előadás: Emberközpontú irányzatok
5. előadás: Integrációs törekvések
1. gyakorlat: Leadership-elméletek
2. gyakorlat: Napjaink vezetési modelljei
3. gyakorlat: Vezető feladatai
4. gyakorlat: Vezető tulajdonságai
5. gyakorlat: Boss vs. Leadership
6. gyakorlat: Vezetési modellek részletesen
7. gyakorlat: Munkamegosztás
8. gyakorlat: Vezetési struktúrák
9. gyakorlat: Szervezetek
10. gyakorlat: Szervezetek formái, jellemzői
11. gyakorlat: Vezetési alapfogalmak

- 12. gyakorlat: Történeti áttekintés
- 13. gyakorlat: Munkaszervezési módszerek
- 14. gyakorlat: Szervezeti életutak
- 15. gyakorlat: Time management

Az ismeretkör: Alkalmazott egészségtudomány

**Kredittartománya (30-35 kredit):**34 kredit

Tantárgyai: **1) Egészségügyi rendszerek elemzése,**

**2) Epidemiológia és egészségügyi statisztika,**

**3) Egészségügyi jogi ismeretek,**

**4) Egészségpolitika I.,**

**5) Egészségügyi informatika,**

**6) Egészségügyi menedzsment etikai kérdései,**

**7) Uniós tagság egészségügyi vonatkozásai,**

**8) Egészségpolitika II.**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(1.) Tantárgy neve: Egészségügyi rendszerek elemzése</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Kreditértéke: 9</b> |
| A tantárgy besorolása: kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
| A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” <sup>13</sup> : 44%ea-66%gy (kredit 7%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| <p>A tanóra<sup>49</sup> típusa:</p> <p>teljes idejű képzés: 40 ea. / 50 gyak. és óraszám: 90 az adott félévben,<br/>részidejű képzés: 20 ea. / 25 gyak. és óraszám: 45 az adott félévben.</p> <p>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</p> <p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők<sup>50</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
| <p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb<sup>51</sup>): kollokvium</p> <p>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok<sup>52</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |
| <p>A képzés keretében elengedhetetlenül szükséges a társadalombiztosítás alrendszerének, azaz az egészségbiztosításnak a bemutatása. A tantárgy keretében a hallgatók a magyar egészségbiztosítási rendszer kialakulásáról és reformjairól kapnak részletes áttekintést. A tantárgy kiemelt célja továbbá megismertetni a diákokkal az egészségügy hatósági és adminisztrációs alrendszereinek kialakulását és működését (feladat, hatáskör, igazgatás folyamatai). A képzés első felében bemutatásra kerül a magyar egészségbiztosítási rendszer kialakulása és annak változásai, amely fontos a rendszerszemlélet megalapozásához. Ennek során a hallgatóknak lehetőségük van nemzetközi kitekintésre, amelynek keretében mind a Bismarck, mind a Beveridge névéhez köthető egészségbiztosítási rendszer típusok jellemzőivel megismerkednek. A képzés további részében a magyar rendszer azonosítása után a diákok megismerik a további egészségbiztosítási rendszereket, amelyben szintén hangsúlyt kap az adott térség egészségügyi reformja és azoknak a háttérfeltételeknek a megismerése, melyek ezek kialakulását befolyásolták.</p> |                        |
| Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ismeri az egészségügyi szolgáltatások rendszerét, szerveződését, felépítését, tervezését, fejlesztését, valamint a határterületekkel kapcsolatos együttműködését.</li> <li>• Ismeri az egészségügyi szervezetek vezetésének (tervezés, szervezés, irányítás, ellenőrzés, menedzsment kontroll, koordináció) eszközrendszerét, ismeretszerzési és probléma megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, a korszerű vezetési és szervezési módszereket.</li> <li>• Ismeri az információgyűjtés, kezelés, elemzés, értékelés és megosztás technikáit.</li> </ul> <p><b>Képességei</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Képes az egészségügyi rendszerek összehasonlító elemzésére és az egészségügyi rendszer teljesítményének kritikai értékelésére.</li> </ul> <p><b>Attitűdje</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez,</li> </ul>                                                                                                                                       |                        |

eredményeihez.

- Tiszteli és képviseli a szakmai-etikai normákat.

#### **Autonómia és felelőssége**

- Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.
- Önállóan döntést hoz. Jelentős önállósággal bír a tudományos tevékenység szervezésében, kivitelezésében és irányításában, önállóan használja a tudományos adatbázisokat, aktívan közreműködik közlemények elkészítésében, pályázatok írásában.

#### **A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: Alapfogalmak
2. előadás: Az egészségügy funkciói, diszfunkciói
3. előadás: Egészségügyi intézményrendszer
4. előadás: Tulajdonviszonyok az egészségügyben
5. előadás: Egészségügyi rendszer működési formái
6. előadás: Az egészségügy irányítási rendszere
7. előadás: Az egészségügyi rendszer finanszírozása
8. előadás: Forrásallokáció az egészségügyben
9. előadás: Egészségügyi rendszerek típusai
10. előadás: Egészségügyi rendszerek Európában
11. előadás: Egészségügyi rendszerek a világban
12. előadás: Az egészségügyi piac
13. előadás: Az egészségügyi rendszerek átfogó történeti áttekintése
14. előadás: A magyar egészségügyi rendszer kialakulása
15. előadás: Egészségügyi reformok Magyarországon
16. előadás: Egészségügyi reformok a gyakorlatban
17. előadás: A magyar egészségügyi rendszerek kialakulásának történeti áttekintése
18. előadás: Szakellátási rendszerek elemzése
19. előadás: Rendszerszintű eredmények az egészségügyben
20. előadás: Modell kísérletek

1. gyakorlat: A magyar egészségügyi rendszer jellemzői 1945-1990 között
2. gyakorlat: A magyar egészségügyi rendszer jellemzői 1990-1994 között
3. gyakorlat: A magyar egészségügyi rendszer jellemzői 1994-1998 között
4. gyakorlat: A magyar egészségügyi rendszer jellemzői 1998-2002 között
5. gyakorlat: A magyar egészségügyi rendszer jellemzői 2002-2006 között
6. gyakorlat: A magyar egészségügyi rendszer jellemzői 2006 után
7. gyakorlat: A magyar egészségügyi rendszer jellemzői napjainkban
8. gyakorlat: Az Európai Unió intézményei
9. gyakorlat: Népegészségügyi az Európai Unióban
10. gyakorlat: Intézményi hátterek és szerepük az EU-ban
11. gyakorlat: Fehér Könyv
12. gyakorlat: Cselekvési programok az EU-ban
13. gyakorlat: Uniós politikák az egészségügyben
14. gyakorlat: Zöld Könyv
15. gyakorlat: Táplálkozás és fizikai aktivitás szerepe
16. gyakorlat: Dohánypolitika
17. gyakorlat: Alkoholpolitika
18. gyakorlat: Fertőző betegségek politikája
19. gyakorlat: Krónikus betegségek politikája
20. gyakorlat: Vezető halálokok politikája
21. gyakorlat: Nemzetközi Szervezetek fajtái és jelentőségük
22. gyakorlat: Nemzetközi szervezetek feladatai
23. gyakorlat: SWOT elemzés az egészségügyi rendszerekben
24. gyakorlat: STAKEHOLDER analízis az egészségügyi rendszerekben
25. gyakorlat: Összehasonlító elemzések az egészségügyi rendszerek vonatkozásában

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| (2.) Tantárgy neve: <i>Epidemiológia és egészségügyi statisztika</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kreditértéke: 4 |
| A tantárgy besorolása: kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                 |
| A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” <sup>13</sup> : 25%ea-75%gy (kredit 3%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                 |
| <p>A tanóra<sup>53</sup> típusa:</p> <p>teljes idejű képzés: 10 ea. / 30 gyak. és óraszám: 40 az adott félévben,<br/>részidejű képzés: 5 ea. / 15 gyak. és óraszám: 20 az adott félévben.</p> <p>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</p> <p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők<sup>54</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                 |
| <p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb<sup>55</sup>): kollokvium</p> <p>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok<sup>56</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |
| A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                 |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                 |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                 |
| Célja, hogy a hallgatók megismerjék és elsajátítsák az alapvető epidemiológiai fogalmakat, módszereket felkészítjük a diákokat a megtanultak gyakorlati alkalmazásához, és megtanítjuk az epidemiológiai vizsgálatok eredményeinek kritikus értékelését.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                 |
| Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                 |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ismeri az információgyűjtés, kezelés, elemzés, értékelés és megosztás technikáit.</li> </ul> <p><b>Képességei</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Képes az egészségügyi szervezetek és az egészségügyi rendszer működését meghatározó demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, pénzügyi, gazdasági, jogi, etikai és technológiai környezet, valamint a termelési tényezők és az egészségügyi szolgáltatások versenykörnyezetének elemzésére és értékelésére.</li> </ul> <p><b>Attitűdje</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.</li> <li>• Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.</li> <li>• Tiszteli és képviseli a szakmai-etikai normákat.</li> </ul> <p><b>Autonómiaja és felelőssége</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Jelentős önállósággal bír a tudományos tevékenység szervezésében, kivitelezésében és irányításában, önállóan használja a tudományos adatbázisokat, aktívan közreműködik közlemények elkészítésében, pályázatok írásában.</li> <li>• Önállóan döntést hoz.</li> </ul> |                 |
| A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                 |

1. előadás : Epidemiológia története
2. előadás: Kísérletes és megfigyelésen alapuló módszerek
3. előadás: Epidemiológiai vizsgálatok folyamata
4. előadás: Gyakorisági mutatók
5. előadás: Kockázati mutatók
1. gyakorlat: Standardizálás
2. gyakorlat: Deskriptív epidemiológiai vizsgálatok
3. gyakorlat: Analitikus epidemiológiai vizsgálatok
4. gyakorlat: Validitás I. Zavaró tényezők
5. gyakorlat: Validitás II. Szelekciós hibák
6. gyakorlat: Validitás III. Mérési/megfigyelési hibák
7. gyakorlat: Precizitás I. Populáció és minta kapcsolata
8. gyakorlat: Precizitás II. Megbízhatósági tartomány
9. gyakorlat: Precizitás III. Hipotézis tesztelés
10. gyakorlat: Átlagok összehasonlítása megbízhatósági tartományok alapján - számítógépes gyakorlat
11. gyakorlat: Átlagok összehasonlítása statisztika teszt segítségével - számítógépes gyakorlat
12. gyakorlat: Több csoport átlagának összehasonlítása - számítógépes gyakorlat
13. gyakorlat: Gyakorisági adatok megbízhatósági tartománya - számítógépes gyakorlat
14. gyakorlat: Gyakoriságok összehasonlítása (khi-négyzet próba) - számítógépes gyakorlat
15. gyakorlat: Folytonos változók elemzése (egy-és többváltozós lineáris regresszió) - számítógépes gyakorlat

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(3.) Tantárgy neve:</b> <i>Egészségügyi jogi ismeretek</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kreditértéke:</b> 5 |
| A tantárgy besorolása: kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                        |
| A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” <sup>13</sup> : 60%ea-40%gy (kredit 4%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
| <p>A tanóra<sup>57</sup> típusa:</p> <p>teljes idejű képzés: 30 ea. / 20 gyak. és óraszám: 50 az adott félévben,<br/>részidejű képzés: 15 ea. / 10 gyak. és óraszám: 25 az adott félévben.</p> <p>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</p> <p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők<sup>58</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| <p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb<sup>59</sup>): kollokvium</p> <p>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok<sup>60</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| <b>Tantárgy-leírás:</b> az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| <p>A jog szerepének meghatározása az egészségügyben, valamint az egészségügyi ellátás működését szabályozó jogi keretekkel, az alapvető jogszabályokkal, illetve az egészségügyet leginkább érintő jogterületekkel való általános megismerkedés. Az általános jogi keretek mellett a szakterületet érintő közigazgatási jogi, gazdasági, polgári jogi illetve büntetőjogi vonatkozásokkal, kapcsolódási pontokkal ismerkednek meg a hallgatók.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az egészségügyi menedzsment átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, az egészségügyi menedzsmentet alkotó tudományterületek (különös tekintettel az egészségtudományra, a gazdaságtudományra és a társadalomtudományra, valamint az interdiszciplináris magatartástudományra) elhatárolását és kapcsolódási pontjait.</li> <li>Ismeri az egészségügyi menedzsment területének legfontosabb problémáit, a szervezeti problémák és kihívások feldolgozásának és kezelésének, a fejlesztési projektek menedzsmentjének eszközeit, módszereit.</li> </ul> <p><b>Képességei</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes az egészségügyi szervezetek és az egészségügyi rendszer működését meghatározó demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, pénzügyi, gazdasági, jogi, etikai és technológiai környezet, valamint a termelési tényezők és az egészségügyi szolgáltatások versenykörnyezetének elemzésére és értékelésére.</li> </ul> <p><b>Attitűdje</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.</li> <li>Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt.</li> </ul> <p><b>Autonómiája és felelőssége</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve</li> </ul> |                        |

végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.

- Önállóan döntést hoz.
- Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.

**A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: Közigazgatás - államigazgatás – egészségügy
2. előadás: Az egészségügyi igazgatás fogalma, jogi szabályozása
3. előadás: Az egészségügyi igazgatás szervezetrendszere, hatósági tevékenység
4. előadás: Az egészségügyi jogszabályok rendszere. Egészségügyi jogforrások
1. gyakorlat: Jogszabályalkotás
5. előadás: A végrehajtás
2. gyakorlat: Kormány – minisztérium – államtitkárság
6. előadás: A területi és a helyi államigazgatás
3. gyakorlat: Kormányhivatalok és helyi önkormányzatok
7. előadás: Az egészségügyi háttérintézmények
4. gyakorlat: Szervezeti átalakítások, reformok az utóbbi években
8. előadás: Polgári jog és az egészségügy kapcsolata
5. gyakorlat: Felelősségi viszonyok
9. előadás: Kártérítési felelősség az egészségügyben
6. gyakorlat: A bírói gyakorlatot meghatározó döntések
10. előadás: A polgári peres eljárás
7. gyakorlat: A gyakorlat szempontjából jelentős jogviták. Jogesetelemzés
11. előadás: A peres eljárás a bíró szemszögéből
8. gyakorlat: A szakértő jelentősége
12. előadás: A peres eljárás a jogi képviselő szemszögéből
9. gyakorlat: Felkészülés a peres eljárásra
13. előadás: Egyéb felelősségi formák
10. gyakorlat: Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés. Jogesetek ismertetése
14. előadás: A bírósági szervezetrendszer

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| 15. előadás: A Kúria döntései                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| <b>(4.) Tantárgy neve: <i>Egészségpolitika I.</i></b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Kreditértéke: 3</b> |
| A tantárgy <b>besorolása: kötelező</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”<sup>13</sup>:</b> 66%ea-44%gy (kredit 2%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| <b>A tanóra<sup>61</sup> típusa:</b><br>teljes idejű képzés: 20 ea. / 10 gyak. és <b>óraszám:</b> 30 az adott félévben,<br>részidejű képzés: 10 ea. / 5 gyak. és <b>óraszám:</b> 15 az adott félévben.<br><i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</i><br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők<sup>62</sup></b> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| <b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / <b>egyéb<sup>63</sup></b> ): kollokvium<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok<sup>64</sup></b> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 3 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        |
| Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak):</i> Egészségügyi rendszerek elemzése, Az egészségügy közgazdaságtanának alapismeretei, Egészségügyi jogi ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| A kurzus célja, hogy a hallgatókat bevezesse az egészségpolitika elméletébe, tisztázza az egészségpolitika négy fő jellemzőjét (hatékonyság, hatásosság, méltányosság, igazságosság). A diákok megismerkednek az egészségpolitikában használt fogalmakkal, kifejezésekkel, alapvető ismeretekkel. A képzés során készségeket szereznek az egészségpolitikai tervezés, elemzés és az alapvető egészségpolitikai koncepciók megalkotása, végrehajtása, működtetése valamint a szakpolitikai opciók terén.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek</b> <i>(tudás, képesség stb., KKK 8. pont)</i> a felsorolása, <b>amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        |
| <b>Tudása</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az egészségügyi menedzsment területének legfontosabb problémáit, a szervezeti problémák és kihívások feldolgozásának és kezelésének, a fejlesztési projektek menedzsmentjének eszközeit, módszereit.</li> <li>Ismeri az egészségügyi szervezeti jövőkép, küldetés és stratégia kidolgozásának, elfogadtatásának és végrehajtásának módszertanát.</li> </ul> <b>Képességei</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes az egészségpolitikai programok kritikai értékelésére és kidolgozására.</li> </ul> <b>Attitűdje</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.</li> <li>Képes a hatékony és hiteles kommunikációra és személyközi kapcsolatok kiépítésére.</li> </ul> <b>Autonómiája és felelőssége</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Önállóan döntést hoz.</li> <li>Vezető szerepet tölt be együttműködések kialakításában, kapcsolatépítésben, szakmai együttműködésekben egyenrangú partnereként viselkedik.</li> </ul> |                        |

**A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: A jóléti állam fogalma, alapfogalmai, jellemzői
2. előadás: A jóléti állam típusai, céljai
3. előadás: Egészségpolitika fogalma, alapfogalmai
4. előadás: Egészségügy vs. politika (viszonyrendszer)
5. előadás: Egészségpolitika területei, eszközei
6. előadás: Az egészségügy helye az állami rendszerben
7. előadás: Az egészségügy irányítása az állami rendszerben
8. előadás: Az egészségügy szabályozása az állami rendszerben
9. előadás: Egészségpolitika Magyarországon
10. előadás: Egészségügyi szakpolitika a hazai rendszerben
1. gyakorlat: Egészségpolitikai tervezés
2. gyakorlat: Egészségpolitikai rendszerépítés
3. gyakorlat: Egészségpolitikai ellenőrzés
4. gyakorlat: Egészségpolitikai elemzés I.
5. gyakorlat: Egészségpolitikai elemzés II.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(5.) Tantárgy neve: Egészségügyi informatika</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kreditértéke: 4</b> |
| A tantárgy besorolása: kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” <sup>13</sup> : 25%ea-75%gy (kredit 3%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |
| <p>A tanóra<sup>65</sup> típusa:</p> <p>teljes idejű képzés: 10 ea. / 30 gyak. és óraszám: 40 az adott félévben,</p> <p>részidejű képzés: 5 ea. / 15 gyak. és óraszám: 20 az adott félévben.</p> <p>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</p> <p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők<sup>66</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| <p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb<sup>67</sup>): kollokvium</p> <p>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok<sup>68</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
| A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |
| <b>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
| <p>A hallgatók a képzés során elsajátítják az információfeldolgozás menetét, a fájlkezelést, az adatvédelmet, a szöveg- és adatkezelést, megismerik az egészségügyi adminisztrációs rendszereket. Feladatuk az egészségügyi adatbázisok megtalálása, lekérdezése, a jogszabályi rendszerek követése az interneten elérhető forrásokon keresztül, az adatfrissítés gyakorlata és az elérhető források megkeresése, valamint a gazdálkodást támogató információs rendszerek (SAP) ismerete.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                        |
| <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az információgyűjtés, kezelés, elemzés, értékelés és megosztás technikáit.</li> </ul> <p><b>Képességei</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes a vezetői funkciók hatékony gyakorlását megalapozó információs és kommunikációs rendszer tervezésére, alakítására és helyes használatára, az intézményes adatgyűjtési rendszer működtetésére, valamint az egyes médiumok, funkciók, platformok kreatív alkalmazására.</li> </ul> <p><b>Attitűdje</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.</li> <li>Tiszteli és képviseli a szakmai-etikai normákat.</li> </ul> <p><b>Autonómiaja és felelőssége</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Jelentős önállósággal bír a tudományos tevékenység szervezésében, kivitelezésében és irányításában, önállóan használja a tudományos adatbázisokat, aktívan közreműködik közlemények elkészítésében, pályázatok írásában.</li> <li>Önállóan döntést hoz.</li> </ul> |                        |
| A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |

**tömbösítve)**

1. előadás: Egészségügyi adminisztráció és adatáramlás az egészségügyben, egészségügyi informatikai rendszerek

2. előadás: Alapellátási, kórházi, népegészségügyi informatikai rendszerek, egészségügyi adatbázisok. SAP rendszer elérése, felhasználói felület bemutatása, részei, rendszerüzenetek megértése, navigáció az SAP rendszerben

3. előadás: Ügyfél adatok kezelése, listázások, módosítások, új adatok bevitele, számlázási alapok: számla készítése, módosítása, törlése, rendelési alapok: rendelés leadása, törlése, módosítása

4. előadás: FI modul alapjai (pénzügy, számvitel), modul funkciói, főbb tranzakciós kódjai, éves beszámoló, törzsadatok kezelése

5. előadás: Esettanulmányok

1-2. gyakorlat: A legfontosabb egészségügyi, népegészségügyi osztályozások: BNO, WHO, SNOMED

3-4. gyakorlat: Könyvtári információs rendszerek, néhány rendszer használatának ismertetése MEDLINE, PUBMED, CD-ROM-ok és multimédia rendszerek

5-6. gyakorlat: Népegészségügyi informatikai rendszerek: hagyományos és elektronikus népegészségügyi tárgyú tanulmányok, adatbázisok

7-8. gyakorlat: Adatbázis kezelés alapjai, az adatmodell, adatbázis fogalma

9-10. gyakorlat: Az adatmodell elemei

11-12. gyakorlat: Adatbázisokkal kapcsolatos műveletek

13-14. gyakorlat: Adatfeldolgozás, adatbázis kezelés számítógéppel

15. gyakorlat: A tanultak közös gyakorlása

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(6.) Tantárgy neve:</b> <i>Egészségügyi menedzsment etikai kérdései</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Kreditértéke:</b> 4 |
| A tantárgy besorolása: kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” <sup>13</sup> : 50%ea-50%gy (kredit 3%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| <p>A tanóra<sup>69</sup> típusa:</p> <p>teljes idejű képzés: 20 ea. / 20 gyak. és óraszám: 40 az adott félévben,<br/>részidejű képzés: 10 ea. / 10 gyak. és óraszám: 20 az adott félévben.</p> <p>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</p> <p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők<sup>70</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |
| <p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb<sup>71</sup>): kollokvium</p> <p>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok<sup>72</sup> (ha vannak): -</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                        |
| Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Egészségügyi jogi ismeretek, Emberi erőforrás menedzsment és munkajog az egészségügyben                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| <b>Tantárgy-leírás:</b> az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                        |
| A tantárgy fontos ismereteket közöl annak a bonyolult közegnek a megértéséhez, amelyben az egészségügyi intézmények működnek. Ugyanakkor az egészségügy etikai és jogi kérdéseinek szisztematikus feldolgozása az erkölcsi problémák kezeléséhez szükséges készségeket is fejleszt, szemléletmódot formál.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az egészségügyi szervezeti jövőkép, küldetés és stratégia kidolgozásának, elfogadtatásának és végrehajtásának módszertanát.</li> <li>Ismeri az egészségügyi szervezetek vezetésének (tervezés, szervezés, irányítás, ellenőrzés, menedzsment kontroll, koordináció) eszközrendszerét, ismeretszerzési és probléma megoldási módszereit, absztrakciós technikáit, a korszerű vezetési és szervezési módszereket.</li> </ul> <p><b>Képességei</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes az egészségügyben felmerülő etikai problémák felismerésére és intézményes kezelésére.</li> </ul> <p><b>Attitűdje</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Tiszteli és képviseli a szakmai-etikai normákat.</li> <li>Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.</li> </ul> <p><b>Autonómiaja és felelőssége</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Vezető szerepet tölt be együttműködések kialakításában, kapcsolatépítésben, szakmai együttműködésekben egyenrangú partnerként viselkedik.</li> <li>Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvétellel, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.</li> </ul> |                        |
| <b>A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                        |

**tömbösítve)**

1. előadás: Bevezetés az egészségügyi etikába: Orvosi etika
  2. előadás: Bevezetés az egészségügyi etikába: Bioetika
  3. előadás: Bevezetés az egészségügyi etikába: Jog
  4. előadás: Etikai döntéshozás, módszerek és példák
  5. előadás: A magyarországi betegjogi szabályozások és a tájékozott beleegyezés elve
  6. előadás: Érdekkonfliktusok szabályozása
  7. előadás: Igazságosság és egészségügy
  8. előadás: Az egészségügyi makroallokáció orvosetikai kérdései
  9. előadás: Az eutanázia vita
  10. előadás: Bevezetés
1. gyakorlat: Történeti háttér
  2. gyakorlat: Fontosabb fogalmak és distinkciók
  3. gyakorlat: Pro és Kontra: morális és egyéb érvek
  4. gyakorlat: Az orvosilag haszontalan kezelés fogalma
  5. gyakorlat: Élő végrendelet
  6. gyakorlat: Empirikus vizsgálatok: attitűdök, gyakorlatok, szabályozások
  7. gyakorlat: Kutatás etika
  8. gyakorlat: A klinikai kutatások etikai értékelésének kiemelkedő etikai szempontjai
  9. gyakorlat: A kutatás integritásának kortárs kihívásai
  10. gyakorlat: A Hwang Woo-Suk eset

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| (7.) <b>Tantárgy neve:</b> <i>Uniós tagság egészségügyi vonatkozásai</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kreditértéke:</b> 3 |
| A tantárgy <b>besorolása:</b> kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”<sup>13</sup>:</b> 66%ea-44%gy (kredit 2%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |
| <b>A tanóra<sup>73</sup> típusa:</b><br>teljes idejű képzés: 20 ea. / 10 gyak. és <b>óraszám:</b> 30 az adott félévben,<br>részidejű képzés: 10 ea. / 5 gyak. és <b>óraszám:</b> 15 az adott félévben.<br><i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</i><br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők<sup>74</sup></b> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| <b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / <b>egyéb<sup>75</sup></b> ): kollokvium<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok<sup>76</sup></b> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 4 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                        |
| Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak): Egészségügyi jogi ismeretek</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |
| <b>Tantárgy-leírás:</b> az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| A hallgatók a képzés során megismerik az Európai Unió tagállamainak egészségi állapotát, ezek területi sajátosságait, az egyenlőtlenségek okait, valamint a tagállamok egészségügyi rendszereinek szervezési elveit és finanszírozási rendszereit. A tárgy keretében elsajátítják az UNIO szervezeti felépítését, jogalkotási folyamatát, az egészséggel és egészségüggyel kapcsolatos szabályozását.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek</b> <i>(tudás, képesség stb., KKK 8. pont)</i> a felsorolása, <b>amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                        |
| <p><b>Tudása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az egészségügyi szolgáltatások rendszerét, szerveződését, felépítését, tervezését, fejlesztését, valamint a határterületekkel kapcsolatos együttműködését.</li> </ul> <p><b>Képességei</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes az egészségügyi intézmények szervezetének és folyamatainak elemzésére, tervezésére és alakítására. Képes az egészségügyi rendszerek összehasonlító elemzésére és az egészségügyi rendszer teljesítményének kritikai értékelésére.</li> <li>Képes az egészségpolitikai programok kritikai értékelésére és kidolgozására.</li> </ul> <p><b>Attitűdje</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.</li> <li>Rendelkezik a vezetői munka végzéséhez szükséges szemléletmóddal, széleskörű szakmai érdeklődéssel, személyes integritással és érzelmi intelligenciával.</li> </ul> <p><b>Autonómiaja és felelőssége</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Vezető szerepet tölt be együttműködések kialakításában, kapcsolatépítésben, szakmai együttműködésekben egyenrangú partnerként viselkedik.</li> <li>Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.</li> </ul> |                        |

**A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: Az egészségi állapot jellemzői az EU tagállamokban
  2. előadás: Az egészségügy szervezeti és működési formái az EU tagállamokban
  3. előadás: Az egészségügyi rendszerek finanszírozása az Unió tagállamokban
  4. előadás: A betegjogok helyzete, intézményrendszere
  5. előadás: A fogyasztóvédelem helyzete, intézményrendszere
  6. előadás: A minőségbiztosítás helyzete, intézményrendszere
  7. előadás: Az Európai Unió alapelvei
  8. előadás: Az Európai Unió szervezeti felépítése
  9. előadás: Az Európai Unió döntéshozatali rendszere
  10. előadás: Az egészséget érintő szervezetek és szabályok az EU-ban (közegészségügy, népegészségügy)
- 
1. gyakorlat: A Nyugat – Európai országok egészségügyi rendszerének és működésének vizsgálata
  2. gyakorlat: Az Észak – Európai országok egészségügyi rendszerének és működésének vizsgálata
  3. gyakorlat: A Dél – Európai országok egészségügyi rendszerének és működésének vizsgálata
  4. gyakorlat: A Kelet – Európai országok egészségügyi rendszerének és működésének vizsgálata
  5. gyakorlat: A Közép – Európai országok egészségügyi rendszerének és működésének vizsgálata

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>(8.) Tantárgy neve:</b> <i>Egészségpolitika II.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kreditértéke:</b> 2 |
| A tantárgy <b>besorolása:</b> kötelező                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”<sup>13</sup>:</b> 50%ea-50%gy (kredit 2%)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                        |
| <b>A tanóra<sup>77</sup> típusa</b><br>teljes idejű képzés: 10 ea. / 10 gyak. és <b>óraszám:</b> 20 az adott félévben,<br>részidejű képzés: 5 ea. / 5 gyak. és <b>óraszám:</b> 10 az adott félévben.<br><i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -</i><br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további (sajátos) módok, jellemzők<sup>78</sup></b> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                        |
| <b>A számonkérés módja</b> (koll. / gyj. / egyéb <sup>79</sup> ): kollokvium<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további (sajátos) módok<sup>80</sup></b> <i>(ha vannak): -</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 4 félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak):</i> <i>Egészségpolitika I.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                        |
| <b>Tantárgy-leírás:</b> az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                        |
| A kurzus célja, hogy a hallgatókat bevezesse az egészségpolitika elméletébe, tisztázza az egészségpolitika négy fő jellemzőjét (hatékonyság, hatásosság, méltányosság, igazságosság). A diákok megismerkednek az egészségpolitikában használt fogalmakkal, kifejezésekkel, alapvető ismeretekkel. A képzés során készségeket szereznek az egészségpolitikai tervezés, elemzés és az alapvető egészségpolitikai koncepciók megalkotása, végrehajtása, működtetése valamint a szakpolitikai opciók terén. Gyakorlati feladatok a tanultak alkalmazására vonatkozóan.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |
| Azoknak az <b>előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek</b> <i>(tudás, képesség stb., KKK 8. pont)</i> a felsorolása, <b>amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                        |
| <b>Tudása</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ismeri az egészségügyi menedzsment területének legfontosabb problémáit, a szervezeti problémák és kihívások feldolgozásának és kezelésének, a fejlesztési projektek menedzsmentjének eszközeit, módszereit.</li> <li>Ismeri az egészségügyi szervezeti jövőkép, küldetés és stratégia kidolgozásának, elfogadtatásának és végrehajtásának módszertanát.</li> </ul> <b>Képességei</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Képes az egészségpolitikai programok kritikai értékelésére és kidolgozására.</li> </ul> <b>Attitűdje</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.</li> <li>Képes a hatékony és hiteles kommunikációra és személyközi kapcsolatok kiépítésére.</li> </ul> <b>Autonómiája és felelőssége</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Önállóan döntést hoz.</li> <li>Vezető szerepet tölt be együtműködések kialakításában, kapcsolatépítésben, szakmai együtműködésekben egyenrangú partnerként viselkedik.</li> </ul> |                        |

**A tantárgy tematikája (előadás címek, szemináriumi témák, stb., heti bontásban; mesterképzésben tömbösítve)**

1. előadás: Az egészségi állapot, a GDP és a társadalmi egyenlőtlenségek összefüggései I.
2. előadás: Az egészségi állapot, a GDP és a társadalmi egyenlőtlenségek összefüggései II.
3. előadás: A hazai egészségügy pénzügyi gazdasági helyzete
4. előadás: Kihívások a magyar egészségpolitikában
5. előadás: Humán erőforrás helyzet és annak hatásai az egészségpolitikában
1. gyakorlat: A hazai kormányzati egészségügyi intézkedések értékelése I.
2. gyakorlat: A hazai kormányzati egészségügyi intézkedések értékelése II.
3. gyakorlat: Az egészségügyi forrásteremtés lehetőségei hazánkban
4. gyakorlat: Válságkezelés az egészségpolitikában
5. gyakorlat: Újratervezés az egészségpolitikában

## **7. FEJEZET**

### **KÖTELEZŐ ÉS AJÁNLOTT IRODALOM**

#### ***Pénzügy és számvitel***

1. Sztanó Imre:/A számvitel alapjai, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Részvénytársaság, Budapest, 2015
2. Róth - Adorján - Lukács – Veit:/Pénzügyi számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 2015, 1. fejezet
3. A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok elmélete és gyakorlata, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 2013
4. Illés Ivánné:/Vállalkozások pénzügyi alapjai, Saldo ZRt., Budapest, 2009

#### ***Kontrolling és kerettervezés***

1. Laáb Ágnes. Döntéstámogató vezetői számvitel Complex Kiadó Kft. Budapest, 2011
2. Robert N. Anthony – Vijay Govindarajan: Menedzserkontroll-rendszerek Páner Könyvkiadó Kft. Budapest 2009
3. Maczó K. (szerk.): Controlling a gyakorlatban, Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, 2007., <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/ch01.html>

#### ***Az egészségügy közgazdaságtanának alapismeretei***

1. Samuelson PA-Nordhaus WD: Közgazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012, ISBN:9789630591607
2. Nicholas Barr: A jóléti állam gazdaságtana. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2009, ISBN: 9789630585385
3. Kornai János- Karen Eggleston: Egyéni választás és szolidaritás. Az egészségügy intézményi mechanizmusának reformja Kelet-Európában. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest, 2004, ISBN:9631954641

#### ***Egészségügyi finanszírozás és rendszerfejlesztés***

1. Boncz I (szerk): Egészségügyi finanszírozási, menedzsment és minőségbiztosítási alapismeretek. Medicina Kiadó, Budapest, 2011. ) ([www.tankonyvtar.hu](http://www.tankonyvtar.hu) )
2. Gulácsi László: Az egészség-gazdaságtan és technológia elemzés. Medicina Kiadó, 2012, ISBN:9789632263595

#### ***Szervezeti magatartás***

1. Kispál-Vitai Zsuzsanna (2013): Szervezeti viselkedés Pearson Education Limited, Harlow, England
2. Bakacsi Gyula (2015): Szervezeti magatartás alapjai, Alaptankönyv Bachelor hallgatók számára Semmelweis Kiadó, Budapest
3. Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2013): Organizational Behavior, fifteenth edition Pearson Prentice Hall
4. Yukl, Gary (2010): Leadership in Organizations, seventh edition, Pearson Education Inc. Upper Saddle River, New Jersey

#### ***Menedzsment alapok***

1. Bácsné Bába É – Berde Cs. – Dajnoki K. (2015): A vezetés alapjai. (szerk: BerdeCs.)
2. Gulyás L. (szerk) (2008): A vezetéstudomány alapjai. Jate Press. Szeged 212. p

#### ***Emberi erőforrás menedzsment és munkajog az egészségügyben***

1. Karoliny M-Farkas F-Poór J-László Gy: Emberi erőforrás kézikönyv. (CompLex Kiadó, Budapest, 2010, ISBN:9789632951089
2. Sáriné Dr. Simkó Ágnes (szerk.): A MEDIÁCIÓ – A közvetítői tevékenység. HVG-ORAC, Budapest, 2006, ISBN:9637490256

3. Dr. Eörsi M.-Dr. Ábrahám Z.: Pereskedni rossz! Minerva Kiadó, Budapest, 2003, ISBN:978963869784

#### ***Menedzseri készségek és eszközök az egészségügyben I.***

1. Pilling János (szerk.): Orvosi kommunikáció. 2. átdolgozott kiadás. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2004, ISBN: 9632429052
2. Aczél Petra-Bencze Lóránt: Hatékonyság és meggyőzés a kommunikációban. L' Harmattan, Budapest, 2005, ISBN: 978963236
3. Dobák Miklós: Szervezeti formák és vezetés. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2001, ISBN: 9632245024
4. Adair J: Develop your Leadership Skills. Kogan Page Limited, London, UK, 2010, ISBN: 9780749455491
5. Owen J: The Leadership Skills Handbook. Kogan Page Limited, London, UK, 2007, ISBN: 074944827X

#### ***Minőségmenedzsment az egészségügyben***

1. Gergely Tamás-Szöts Miklós: Minőség az egészségügyben. Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2001, ISBN:9632426886
2. Gulácsi László (szerk.): Minőségfejlesztés az egészségügyben. Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2000, ISBN: 9789632424309

#### ***Döntésmélet az egészségügyben***

1. Zoltainé Paprika Zita: Döntésmélet. Alinea Kiadó, Budapest, 2005, ISBN: 9638665122
2. Sox H-Blatt MA-Higgins MC-Martón KI: Medical Decision Making. ACP Press, Cambridge University Press, Cambridge, UK, ISBN:0521770297

#### ***Egészségügyi szervezetek vezetése***

1. Dr Roóz József: A menedzsment alapjai. Perfekt Kiadó, Budapest, 2006, ISBN: 9689633946695
2. George B. Mosley III.: Managing Health Care Business Strategy. Jones & Bartlett Learning, USA, 2008 ISBN: 0763734160
3. Boncz Imre: Egészségügyi finanszírozási, menedzsment és minőségbiztosítási alapismeretek.  
[http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0061\\_boncz\\_eg\\_fin\\_ebook/adatok.html](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0061_boncz_eg_fin_ebook/adatok.html)

#### ***Egészségügyi rendszerek elemzése***

1. Kornai János: Az egészségügy reformjáról. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest, 1998 ISBN: 9789632242347
2. Orosz Éva: Egészségügyi rendszerek és reformtörekvések. Budapest, politikai Tanulmányok Intézete Alapítvány, 1992 ISBN: 963-0420-45-6
3. Orosz Éva, Kaló Zoltán, Nagy Balázs: Egészség-Gazdaságtan.  
[http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0041\\_egeszseggazdtn/adatok.html](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0041_egeszseggazdtn/adatok.html)

#### ***Epidemiológia és egészségügyi statisztika***

1. Ádány Róza (szerk.): Megelőző orvostan és népegészségtan. Medicina Kiadó, Budapest, 2012 ISBN: 9789632263854
2. Vargáné Hajdú P- Ádány R (szerk.): Epidemiológiai szótár. Medicina Kiadó, Budapest, 2003 ISBN: 9632427882

#### ***Egészségügyi jogi ismeretek***

1. Dósa Ágnes: Összehasonlító egészségügyi jog. Complex Kiadó, Budapest, 2012 ISBN:9789632950631
2. Kovácsy Zsombor: Egészségügyi jog. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2008, ISBN: 9789639656963

#### ***Egészségpolitika***

1. Henry Mintzberg: A menedzsment művészete. Alinea Kiadó-Rajk László Szakkollégium, Budapest, 2010 ISBN: 9639659445
2. Mackenbach J, Bakker M: Reducing Inequalities in Health: A European Perspective. Routledge, London, UK, 2002 ISBN: 0415259843

***Egészségügyi informatika***

1. Kékes E- Surján Gy –Balkányi L- Kozmann Gy: Egészségügyi informatika. Medicina, Budapest, 2000 ISBN: 9632423410
2. Halassy Béla: Az adatbázis tervezés alapjai és titkai: Avagy az út az adattól az adatbázison át az információig. IDG Hungary, Budapest, 2012 ISBN: 9638287012  
<http://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/91404>

***Egészségügyi menedzsment etikai kérdései***

1. Dr. Kovács József: A modern orvosi etika alapjai. Bevezetés a bioetikába. 2. átdolgozott kiadás, Medicina Könyvkiadó Rt, Budapest, 2006 ISBN: 963242624X
2. Kőszegfalvi Edit: Egészségügyi Jogi Kézikönyv. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1999 ISBN: 9632243897

***Uniós tagság egészségügyi vonatkozásai***

1. Egészségügyi rendszerek az Európai Unió régi tagállamaiba. ESKI tanulmány, Budapest, 2007 ISBN: 9789638685223 [http://www.eski.hu/new3/kiad/zip\\_doc/Nyugat\\_Europa.pdf](http://www.eski.hu/new3/kiad/zip_doc/Nyugat_Europa.pdf)
2. Egészségügyi rendszerek Kelet-Európában. ESKI tanulmány, Budapest, 2005 ISBN: 9638678925 [http://www.eski.hu/new3/politika/zip\\_doc\\_2005/kelet-europa.pdf](http://www.eski.hu/new3/politika/zip_doc_2005/kelet-europa.pdf)
3. Health at a Glance aktuális kiadványa, OECD

## 9. FEJEZET DE TANULMÁNYI ÉS VIZSGASZABÁLYZAT

A Debreceni Egyetem Tanulmányi-és Vizsgaszabályzat és a Népegészségügyi Kari melléklete az alábbi linken érhető el:

<https://mader.it.unideb.hu/portal/displayDocument/Dokumentumt%C3%A1r/Szab%C3%A1lyzatok/RKK%20Szab%C3%A1lyzatok/II.%20Az%20SZMSZ%20r%C3%A9sz%C3%A9t%20k%C3%A9pez%C5%91,%20de%20k%C3%BCl%C3%B6n%20megalkotott%20szab%C3%A1lyzatok/A%20DE%20tanulm%C3%A1nyi%20%C3%A9s%20vizsgaszab%C3%A1lyzata/TVSZ%20egyseg%20170622.pdf>

## 10. FEJEZET A DE HALLGATÓI TÉRÍTÉSI ÉS JUTTATÁSI SZABÁLYZAT

A Debreceni Egyetem Hallgatói Térítési és Juttatási Szabályzat az alábbi linken érhető el:

[https://mader.it.unideb.hu/portal/displayDocument/Dokumentumt%C3%A1r/Szab%C3%A1lyzatok/II.%20A%20Debreceni%20Egyetem%20k%C3%BCl%C3%B6n%20megalkotott%20szab%C3%A1lyzatai,%20melyek%20az%20SZMSZ%20mell%C3%A9klet%C3%A9t%20k%C3%A9pezik/A%20Debreceni%20Egyetem%20Hallgat%C3%B3i%20T%C3%A9r%C3%ADt%C3%A9si%20%C3%A9s%20Juttat%C3%A1si%20Szab%C3%A1lyzata%20\(16.%20sz.%20Mell%C3%A9klet\)/A%20DE%20hallgat%C3%B3i%20T%C3%A9r%C3%ADt%C3%A9si%20%C3%A9s%20Juttat%C3%A1si%20szab%C3%A1lyzata%2020190425.pdf](https://mader.it.unideb.hu/portal/displayDocument/Dokumentumt%C3%A1r/Szab%C3%A1lyzatok/II.%20A%20Debreceni%20Egyetem%20k%C3%BCl%C3%B6n%20megalkotott%20szab%C3%A1lyzatai,%20melyek%20az%20SZMSZ%20mell%C3%A9klet%C3%A9t%20k%C3%A9pezik/A%20Debreceni%20Egyetem%20Hallgat%C3%B3i%20T%C3%A9r%C3%ADt%C3%A9si%20%C3%A9s%20Juttat%C3%A1si%20Szab%C3%A1lyzata%20(16.%20sz.%20Mell%C3%A9klet)/A%20DE%20hallgat%C3%B3i%20T%C3%A9r%C3%ADt%C3%A9si%20%C3%A9s%20Juttat%C3%A1si%20szab%C3%A1lyzata%2020190425.pdf)

## 11. FEJEZET HALLGATÓI SZERVEZETEK

|                                                           |                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>HALLGATÓI<br/>ÖNKORMÁNYZATI IRODA:</b>                 | 4032 Debrecen, Nagyerdei krt. 98.<br>Telefon: (52) 411-717/55008, 55220, 55370<br>Telefon/Fax: (52) 255-028                                                                                         |
| <b>MAGYAR<br/>ORVOSTANHALLGATÓK<br/>EGYESÜLETE (MOE):</b> | III. sz. Kollégium<br>4004 Debrecen, Móricz Zs. krt. 22.<br>Telefon/fax: (52) 418-192, (52) 411-717/54219                                                                                           |
| <b>ERASMUS/SOCRATES IRODA:</b>                            | 4004 Debrecen, Nagyerdei krt. 94. (Oktatási Központ)<br>Telefon/fax: (52) 530--567, tel: (52) 411-717/58011, 258-011<br>Honlap: <a href="http://www.erasmus.dote.hu">http://www.erasmus.dote.hu</a> |
| <b>SÁNTHA KÁLMÁN<br/>SZAKKOLLÉGIUM:</b>                   | 4004 Debrecen, Nagyerdei krt. 94. (Oktatási Központ 407,<br>409 szoba)<br>Telefon: 611-717/56132, , (52) 258-122, (52) 258-121, (52)                                                                |

|  |                                                                                                       |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | 411-717/58121, 58122<br>Honlap: <a href="http://www.szakkoli.dote.hu">http://www.szakkoli.dote.hu</a> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **12. FEJEZET KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK**

### **DEBRECENI EGYETEM MENTÁLHIGIÉNIÁS ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI KÖZPONT ÉS LELKIERŐ EGYESÜLET (DEMEK)**

A Központ szeretettel várja a Debreceni Egyetemen tanuló speciális szükségletű hallgatókat, akik

- látásukban,
- mozgásukban,
- hallásukban,
- kommunikációjukban (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) korlátozottak,
- akiknél autizmust diagnosztizáltak.

A Támpont Hallgatói Támogató Iroda a Debreceni Egyetem Főépületében (4032, Debrecen Egyetem tér 1.) található. Kérjük, keresse fel, amennyiben a következő szolgáltatásokat igénybe szeretné venni:

- Személyszállítás, személyi segítség,
- Fénymásolás, nyomtatás, spirálozás, scannelés, tanulást segítő eszközök kölcsönzése,
- Ablak szabadidős klub, Közél-Eb kutyaterápiás klub,
- Mentálhigiénés, pszichológiai, szociális és egészségügyi szolgáltatásokról információátadás,
- Tanulmányi ügyekben való segítség,
- Diáksegítő szolgáltatás,
- Jegyzetelő szolgáltatás

A szolgáltatások ingyenesek. A fentebb felsorolt szolgáltatások igénybevételéhez szükséges foglalkoztatással élő hallgatók regisztrációs adatlapjának kitöltése, amely a [www.lelkiero.unideb.hu](http://www.lelkiero.unideb.hu) linken található.

További részletes információ: DEMEK 4032, Debrecen Poroszlai u. 97.  
Tel.: 06-52/518-627

## **TANULMÁNYI TANÁCSADÁS**

A hallgatók tanulmányi tanácsokért az NK oktatási dékánhelyetteséhez (Dr. Veres-Balajti Ilona egyetemi docens), ill. az NK Tanulmányi Osztály vezetőjéhez (Nagy-Belgyár Zsuzsa) fordulhatnak.

## **ERASMUS PROGRAM**

Az Európai Unió által az oktatás minőségének javítására létrehozott az Egész Életen Át Tartó Tanulási-programnak a felsőoktatás fejlesztésére létrehozott alprogramja az ERASMUS. Az ERASMUS-program keretében egyetemek, felsőoktatási intézmények közötti megállapodás alapján valósul meg a hallgatók, az oktatók és a személyzet cseréje. Az egyetem a partnerintézményekkel kötött kétoldalú szerződésekkel pályázhat az EU támogatására. Az ERASMUS-program keretében kiutazó hallgatók legalább 3 hónapot, és legfeljebb 1 évet tölthetnek el a partner európai egyetemeken. Az

ERASMUS a külföldi tanulmányút idejére ösztöndíjat biztosít, amely hozzájárul a hallgatók felmerülő költségeinek fedezéséhez. A megpályázott időszak nappali szakos hallgatók esetében teljes szemeszter vagy tanév, illetve teljes oktatási blokk lehet. A támogatott tanulmányi időszak hossza függ a partnerekkel kötött szerződésektől, a jelentkezők számától, valamint az egyetem által a program finanszírozására elnyert összegtől is!

Erasmus Iroda koordinátora: Dr. Vereb György egyetemi docens  
 Ügyintéző: Gara Péter, erasmus@med.unideb.hu

**13. FEJEZET**  
**EGYETEMI NAPTÁR A 2020/2021-ES TANÉVRE**  
**A 2020/2021. tanév időbeosztása a DE Népegészségügyi Karán**

|                                             |                                              |
|---------------------------------------------|----------------------------------------------|
| Központi tanévnyitó ünnepség                | 2020. szeptember 6. (vasárnap)               |
| I. félév regisztrációs hét                  | 2020. augusztus 31- szeptember 4. /1 hét/    |
| I. félév szorgalmi időszak                  | 2020. szeptember 7 - december 11. /14 hét /  |
| I. félév vizsgaidőszak                      | 2020. december 14– 2021. január 29. /7 hét / |
| I. félév dékáni vizsgahét                   | 2021. február 1-5. /1 hét/                   |
| II. félév regisztrációs hét                 | 2021. február 1-5. /1 hét/                   |
| II. félév szorgalmi időszak                 | 2021. február 8 – május 14. /14 hét /        |
| II. félév vizsgaidőszak                     | 2021. május 17 – július 2. /7 hét/           |
| II. félév dékáni vizsgahét                  | 2021. július 5-9. /1 hét/                    |
| Tanévzáró, diplomaosztó ünnepség (tervezet) | 2021. június 25. (péntek)                    |

**DIPLOMAMUNKA ÉS TDK PÁLYAMUNKA TÉMÁK  
2020/2021. tanév**

**Dr. Nagy Attila**

diplomamunka és TDK témák:

Diabetes előfordulása adott megyében  
Vizsgálattervezés diabetes monitorozására

**Dr. Boruzs Klára** (csak Egészségügyi menedzser hallgatók számára)

Diplomamunka és TDK témák:

A gyógyszer használat alakulása Magyarországon  
A gyógyszeripar működésének alakulása menedzsment oldalról  
Szervezeti magatartás jelentősége az egészségügyben

**Dr. Dombrádi Viktor** (csak Egészségügyi menedzser hallgatók számára)

diplomamunka és TDK témák:

Minőségmenedzsment az egészségügyben  
ISO 9001 tanúsítás és akkreditáció az egészségügyben  
Betegbiztonság a kórházi ellátásban  
Betegközpontú ellátás az egészségügyben

**Dr. Bíró Klára**

diplomamunka és TDK témák:

Az egészségügyi ellátás fogyasztóinak fokozódó elvárásai  
Az egészségügyi rendszerek vezetésének kihívásai  
Közgazdaságtani tézisek megfeleltethetőségei az egészségügyben

**Dr. Zsuga Judit**

diplomamunka és TDK témák:

Munkahelyi stressz az egészségügyi ágazatban – egyben TDK téma  
Munkahelyi stressz és a teljesítmény kapcsolata – egyben TDK téma

**Dr. Bányai-Márton Gábor** (csak Egészségügyi menedzser hallgatók számára)

diplomamunka és TDK témák:

A népegészségügyi feladatellátás szabályozása hazánkban

**Gyógytornász képzés**

**Veressné Mile Marianna, gyógytornász**

A Gravity Trainer az obes betegek mozgásterápiájában

**Dr. Káposzta Rita, egyetemi docens, DE Gyermekklinika**

Juvenilis idiopátiás artritisz gyógytornája az irodalom tükrében

**Dr. Felszeghy Enikő, egyetemi adjunktus, DE Gyermekklinika**

Mucoviscidosis, légzésterápia modern formái, irodalmi áttekintés

Inzulinpumpa használata gyógytorna során, irodalmi áttekintés  
CP-s gyermekek és fiatalok önállóság segítése, komplex rehabilitációja, manipuláció fejlesztése

**Tókésné Lazányi Katalin, gyógytornász, D.N.R.E. Immanuel Otthon**

Izomdisztrófia kezelési lehetősége (esettanulmány)  
ICP gyermekek komplex/mozgás rehabilitációja  
Koraszülött gyermekek mozgás rehabilitációja  
Duchenne dystrophyában szenvedő gyermekek rehabilitációja

**Bodea Cornel, gyógytornász, Kenézy Kórház, Gyermekrehabilitációs Központ**

Egyéb orthopédiai betegségekben szenvedő gyermekek rehabilitációja

**Szabó Gabriella, gyógytornász, DE Neurológiai Klinika**

Neurológiai betegek koordináció fejlesztése Gravity Trainer alkalmazásával.  
Fizioterápiás lehetőségek a kóros fáradékonyság kezelésében sclerosis multiplexes betegek körében.  
A fizioterápia jelentősége agytörzsi keringészavarokon átesett betegek kezelésében.  
Parkinson-kórban szenvedő betegek tartási instabilitásának kezelése fizioterápiával.

**Dr. Némethné Gyurcsik Zsuzsanna, gyakorlati oktató, DE NK Fizioterápiás Tanszék**

A kézfunkció vizsgálata és javítása systemás sclerosisban  
Az életminőség, a funkcionalitás és a fizikális markerek vizsgálata, összefüggések spondylitis ankylopoeticában  
A csípőízületek érintettsége, kezelési lehetőségek spondylitis ankylopoeticában  
A csípőízületek érintettsége, összehasonlítása arthritis és arthrosis esetén  
Az otthoni - home mozgásprogram kidolgozása és hatékonyságának mérése reumatológiai kórképeknel

**Hojcska Ágnes Erzsébet, gyógytornász, Hotel Aquamarin Kft., Hévíz**

A fizioterápiás eljárások alkalmazásának lehetőségei a különböző megbetegedésekben  
A balneoterápia jelentősége a fizioterápiában  
A gyógyvizek alkalmazási és felhasználási lehetőségei a mozgásszervi megbetegedések körében

**Jeneiné Barkóczi Erzsébet, gyógytornász, Kenézy Kórház, Reumatológia**

A rheumatoid arthritis kézváltozásai és fizioterápiás kezelése  
Szegmentális stabilizáció, tartáskorrektció hatásának vizsgálata spondylitis ankylopoeticában  
Alagút szindrómák

**Czibere Tímea, gyógytornász, Kenézy Kórház**

CPM használatának jelentősége csípőtáji törések rehabilitációjában

**Győrösi Imréné, gyógytornász, Kenézy Kórház**

Traumás csigolyatörések komplex rehabilitációja

**Dr. Furka Andrea**

Emlőrákos betegek (rehabilitációs) gyógytornája  
Daganatos Lymphoedema korszerű kezelése  
Kismencedei daganatos betegek kontinencia megtartása (intim torna)  
Légzőtorna szerepe a tüdőrákos betegek sugárkezelésekor  
Fej-nyak tumoros betegek életminőségének javítása a sugárkezelés alatt

**Földi Gyula, gyógytornász, Rectus Gyógytorna Rendelő, Debrecen**

Gerincpanaszosok betegeknél trakciós kezelés közvetlen hatása a gyógytorna gyakorlatokra. Vannak-e olyan gyakorlatok amelyek hatékonyabban (jobb mozgástartomány, kedvezőbb fájdalom minták) vegezhetők trakciós kezelés után közvetlenül?

Trendelenburg pozitív járatás csípőízületi protézis műtét után

**Kósa Veronika, gyógytornász, DE Ortopédiai Klinika**

Milyen mértékben tudnak egyes korcsoportok különböző segédeszközzel tehermentesíteni?

**Dr. Frendl István, klinikai főorvos, DE Traumatológiai és Kézsebészeti Tanszék**

A gyógytornász feladatai a kéz hajlítóin sérüléseinek postoperatív kezelésében

**Dr. Urbán Ferenc, klinikai főorvos, DE Traumatológiai és Kézsebészeti Tanszék**

A vállöv lágyrész degeneratív elváltozásainak műtéti ellátása és utókezelése

**Dr. Nagy András, főorvos, Kenézy Kórház Traumatológiai Osztály**

Vállízületi instabilitás műtét utáni fizioterápiája

**Dr. Szarukán István, klinikai szakorvos, Kenézy Kórház Traumatológiai Osztály**

A felnőttkori humerus distalis vég töréseinek műtéti kezelése és fizioterápiája osztályunkon

**Dr. Németh Árpád, főorvos, Kenézy Kórház Traumatológiai Osztály**

Térdízületi szalag és porcsérülések arthroscopos műtéti ellátása és utókezelése

**Dr. Molnár Levente, idegsebész főorvos, Kenézy Kórház Traumatológiai Osztály**

Műtétet nem igénylő porckorong betegség fizioterápiás kezelése

**Dr. Varga Zsigmond, főorvos, Kenézy Kórház Traumatológiai Osztály**

A gyógytornász feladatai a combnyaktáji törések korai szövődményeinek megelőzésében

**Dr. Battáné Tar Júlia, gyógytornász, Kenézy Kórház**

A gerinc statikai és funkcionális vizsgálata vívóknál

**Juhos Nándor, gyógytornász, Kenézy Kórház, Felnőtt Pszichiátriai Osztály**

A Ritmikus mozgásterápia hatásai és azok alkalmazási lehetőségei a pszichiátriai betegek körében

A Kommunikatív mozgásterápia pozitív pszichés hatásai és azok alkalmazási lehetőségei a pszichiátriai betegek körében

A funkcionális tréning irányelveinek alkalmazási lehetőségei a pszichiátriai betegek körében

A szkizofrén betegek mozgásterápiás lehetőségei

A szenvedélybetegek mozgásterápiás lehetőségei

A gyógytorna szerepe és lehetőségei a pszichiátria területén

**Dr. Andrassy Gábor, pszichiáter szakorvos, DE Pszichiátriai Tanszék**

A gyógytorna szerepe alkoholos polineuropátia kezelésében

Életmód- és mozgásterápia alkalmazása szkizofrén beteg körében

**Dr. Magyar Erzsébet, pszichiáter szakorvos, DE Pszichiátriai Tanszék**

Izomnyújthatóság vizsgálata szorongásos kórképekben

Szkizofrén betegek gyógyszer okozta extrapiramidális mellékhatás változása gyógytorna hatására

**Takács Dániel, gyakorlati oktató, DE NK Fizioterápiás Tanszék**

Stroke-os hemiparetikus betegek kezelése PNF technikával

**Hőgye Zsófia, vezető gyógytornász, ergoterapeuta, DE Orvosi Rehabilitáció és Fizikális Medicina Tanszék**

Ergoterápia a rehabilitációban vagy más klinikai területeken

**Antal Szabina, gyógytornász, DE Orvosi Rehabilitáció és Fizikális Medicina Tanszék**

Schroth terápia szerepe scoliosis vagy a gerinc sagittalis síkú elváltozásainak kezelésében

**Szabados Éva Anna, gyógytornász, DE Orvosi Rehabilitáció és Fizikális Medicina Tanszék**

Spasztikus és hipotón hemiparetikus betegek járóképességének felmérése és összehasonlítása

**Győrfiné Jánossy Andrea, gyógytornász, DE Orvosi Rehabilitáció és Fizikális Medicina Tanszék**

Amputáltak rehabilitációja

**Kurta Anna, gyógytornász, DE Orvosi Rehabilitáció és Fizikális Medicina Tanszék**

A mozgásterápia főbb elemei és különbségei LCA plasztikát követően sportolóknál, ill. műtéti terápia nélküli ízületi állapotnál

**Prof. Dr. Póka Róbert, egyetemi tanár, DE Szülészeti Klinika**

A fizioterápia szerepe a nőgyógyászati műtétek szövődményeinek csökkentésében.

A női vizeletcsepegés megelőzése és konzervatív kezelése.

Fizioterápia szerepe a szülészeti és nőgyógyászati gyakorlatban.

**Dr. Daragó Péter, egyetemi tanársegéd, DE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika**

A fizioterápia szerepe az onkológiai betegek rehabilitációjában.

**Petrika Hajnalka, egyetemi gyakornok, DE NK Fizioterápiás Tanszék**

Statikus és dinamikus mozgásformák mozgásszervrendszerre és mentális állapotra gyakorolt hatása

**Török Katalin, egyetemi gyakornok, DE NK Fizioterápiás Tanszék**

Gerincvédő preventatív szemlélet bevezetése kisiskolások körében

**Dr. Lukács Balázs, adjunktus, DE NK Fizioterápiás Tanszék**

Fizikai aktivitás hatása fiatal felnőttek kardiovaszkuláris állapotára

Az időskori elesés rizikófaktorainak vizsgálata, prevenciók lehetőségei

**Takács Dániel, Széll Gábor, gyakorlati oktató, DE NK Fizioterápiás Tanszék**

Fiatalkorú vízilabdázók gerinc és váll mobilitásának fokozása különböző fizioterápiás módszerekkel

Az elülső keresztszalag szakadás előfordulásának gyakorisága női sportolók körében

**Nagyné Varga Katalin, Sportközpont vezető, Debreceni Egyetem Sportközpont**

A Debreceni Egyetem hallgatóinak fizikai állapotának összehasonlító elemzése

**Egyéb**

A geriátria helyzete Magyarországon

A szociális gerontológia helyzete Magyarországon

A gerontológiai oktatás helyzete Magyarországon

Az öregedési elméletek és hatásaik

Az öregedés lassításának lehetőségei